Serie nouă
noiembrie 2013
11
(CXLVIII)
36 pagini
10 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

FESTIVALUL INTERNAŢIONAL AL ARTELOR SPECTACOLULUI MUZICAL
VIAŢA E FRUMOASĂ
7 - 17 NOIEMBRIE 2013, BUCUREŞTI
EDIŢIA A VI-A
THE INTERNATIONAL FESTIVAL FOR MUSICAL PERFORMING ARTS "LIFE IS BEAUTIFUL"
7TH - 17TH OF NOVEMBER 2013, BUCHAREST, 6TH EDITION

Din sumar:

"Viaţa e frumoasă"
Concursul şi Festivalul "Hariclea Darclée"
Regina poetă
Videoclip Angela Gheorghiu
Aniversare Petre Geambaşu
Moartea unui festival

În imagine, Irina Popa (România)
câştigătoarea Trofeului "Ion Dacian"
(Foto: Florin Ionescu)

Ascultând muzica

Liviu DĂNCEANU

O plăcere este rod şi semn ale clipei. O afirmă răspicat V. J. Piaget (în *La construction du réel chez l'enfant*, Neuchâtel, Delachaux et Niestlé, 1937). Iar Merleau-Ponty rafinează ideea constatând că plăcerile pot fi diferențiate în funcție de caracterul lor necesar sau superfluu, intensitatea fiind provizoriu catalitică pentru celelalte componente ale conştiinței (*Phénoménologie de la perception*, Paris, Galimard, 1945).

Ascultând muzică putem fi traversați de agreabil, plăcere, desfătare şi fericire. Agreabilul sugerează mai mult o nuanță şi mai puțin o postură în formă determinată. Plăcerea „este o stare de scurtă durată şi care nu permite o prețuire obiectivă, la nivel subiectiv însă, putând fi apreciată doar imperfect şi în urma unui procedeu sumar, irațional în mare parte şi subconştient, câtă vreme ea târăşte în vâltoarea pe care i-o pricinuieşte conştiinței majoritatea funcțiilor intelectuale necesare aprecierii ei raționale" (E. Moutsopoulos: *Plăcerile*, Bucureşti, Ed. Omonia, 2005). La rândul ei desfătarea înseamnă ceva mai mult, şi anume, „fructificarea o vreme relativ îndelungată a unui obiect sau a unui eveniment anume, care se oferă constant subiectului sau a cărei posedare statornică, cel puțin, este urmărită de către conştiință" (V. P. Janet: *Les débuts de l'intetelligence*, Paris, Flammarion, 1935).

Ideea prelungirii în timp a plăcerii ar putea conduce la confundarea termenului de desfătare cu cel de fericire. Potrivit lui Kant „fericirea este o stare rezultată din satisfacerea diferitelor înclinații, şi nu doar dintr-o perspectivă totalizatoare, a extinderii acelei satisfaceri asupra tuturor înclinațiilor, ci şi dintr-una a plenitudinii intensității cu care acestea sunt satisfăcute" (I. Kant: *Critica rațiunii practice*, Bucureşti, Ed. Enciclopedică, 1981). Dar, agreabilul, plăcerea, desfătarea şi fericirea nu reprezintă doar simple trepte pe care un meloman le poate urca la îndemnul unui opus muzical. Ele sunt etape ale cultivării gustului pentru muzica de calitate. Etape ale participării senzitive, cu excepția stadiului celui mai înalt, fericirea, care are o dublă expunere: una senzorială şi alta rațională.

Fericirea e o dezvoltare absolută şi nu relativă a plăcerii, înțelegând prin relativ virtutea în acțiunea cu privire la trebuințele necesare vieții, iar prin absolut pe aceea care se aplică numai frumosului şi binelui. Deosebirea dintre plăcerea şi fericirea de a asculta o muzică favorită constă şi în aceea că plăcerea nu o poți cenzura, cel puțin pe moment, în timp ce asupra fericirii, oricare ar fi şi oriunde ar duce, trebuie să rămâi întotdeauna stăpân.

Vechii greci (cu precădere, stoicii) credeau că plăcerea este o exaltare irațională, care rezultă din ceea ce pare a fi demn de alegere. O muzică bună e suficientă pentru a ne alunga suferința din trup şi tulburările din suflet, ca să ne procure plăcere.

De multe ori simpla plăcere iscată de o bucată muzicală preferată constituie ultimul refugiu al sufletelor complicate. Dar plăcerea se educă. Se exersează. Aşa se face că ea nu este în sine un bine, ci un semn al unui bine dobândit. Numai aşa plăcerea se transformă într-un fruct delicat pe care trebuie să-l laşi să se coacă pentru a-i dubla valoarea.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Carmen la ONB ____ 2-3
"Viața e frumoasă" ____ 4-5
Tineri muzicieni niponi ____ 6
Concerte sub... lupă ____ 8-9
Festivalul *Hariclea Darclée* ____ 10
Sorin Lerescu 100-40 ____ 12
Recenzii ____ 13
Punctul pe j... azz ____ 16
Aniversare Petre Geambaşu ____ 18-21
Refrenele toamnei ____ 22-23
Moartea unui festival ____ 26-29
Ştiri ____ 30-31
Concerte ____ 32-33
10 ani cu Nico ____ 34-35
Pe micul ecran ____ 36

CARMEN, spectacol-eveniment la Opera Națională

Mihai Alexandru CANCIOVICI

Opera Națională București ne-a prezentat un spectacol – eveniment cu celebra CARMEN la 175 de ani de la naşterea lui Georges Bizet (25 octombrie 1838). Spectacolul prezentat datează în repertoriu din anul 1999, în regia Mariei Emandi-Tiron şi a făcut săli pline, de fiecare dată, datorită popularității lucrării, dar şi al artiştilor care au evaluat pe scenă de-a lungul anilor.

De această dată, conducerea Operei Naționale Bucureşti a găsit de cuviință să invite trei interpreți din afară, în rolurile principale, pentru a conferi serii o haină de sărbătoare.

În dificilul rol al lui Carmen s-a apelat la o cunoscută mezzosoprană de la Cluj-Napoca, Liliana Mattei Ciucă, o mai veche cunoştință a noastră, care a mai cântat la Bucureşti în SAMSON ŞI DALILA, în AIDA sau în CARMEN. Ea se bucură de o recunoaştere internațională binemeritată, fiind adeseori invitată să cânte la teatre importante din Mexico City, Monte Carlo, Madrid, Barcelona şi în alte oraşe din Spania, în Germania. Agenda sa este încărcată, ceea ce demonstrează că este foarte apreciată în lumea europeană a operei. Artista posedă o voce superbă de mezzosoprană pură, cu armonice frumoase, cu accente grave deosebite, egală în toate registrele, dovedind muzicalitate şi inteligență în interpretare. Este o apariție atrăgătoare pe scenă care reuşeşte să transmită cele mai importante date ale personajului: senzualitate pe glas, dramatism, mai ales în celebrul duet din actul al IV-lea, forță în gradarea echilibrată a sentimentelor. Toate acestea au contribuit la realizarea unui personaj credibil de care ea se simte profund ataşată artistic, conferindu-i acea aură de personalitate puternică pe care i-a imprimat-o genial compozitorul francez. O mai

Liliana Mattei Ciucă şi Ruslan Udin

Ascultând muzica

(Urmare din pag. 1)

Interesantă este opinia lui F.J. Lacroix: „Plăcerea există întotdeauna în timp. Orice bucurie este bucurie a unui ritm, ia naştere adică dintr-o anumită legătură între timp şi eternitate. Fericirea aparține eternității”. (*Le sens du dialogue*, Paris, La Baconniére, 1955).

Într-un fel fericirea este cea mai mare plăcere de care suntem în stare. E ca un vânat pe care nu-l nimereşti decât dacă îl ocheşti de la mare distanță. Iar parcursul acestei distanțe include obligatoriu şi simțământul plăcerii. O plăcere care nu este doar rodul conştiinței, ci şi a voinței, ca element mobil al personalității umane.

Ne place o muzică şi pentru că vrem să ne placă. Voința devine astfel sediul puterii: prin ea comandăm şi suntem ascultați, declanşând un apetit, o dorință întovărăşită de raționament.

Există chiar o pedagogie a plăcerii, nu ca ştiință, ci ca o artă, poate cea mai largă şi mai necesară dintre toate artele, fiindcă tinde să satisfacă o trebuință de seamă, şi anume năzuința spre desăvârşire a gustului artistic. Plăcerea estetică ajunge, aşadar, să fie nu un vas pe care îl avem de umplut, ci un cămin ce trebuie încălzit. Iar procesul încălzirii cunoaşte trei faze, funcții ale administrării plăcerii la impactul cu opusul muzical: 1) muzica mă poate reface (având în principal conotații taumaturgice în planul imanenței somatice, dar şi psihologice); 2) muzica mă poate preface (operând la nivel spiritual, transcendental); 3) muzica mă poate desface (subminând sufletul şi smintind mintea). De aici şi până la a interpreta plăcerea ca fiind un Ianus cel cu două fețe nu mai e de făcut nici un pas. Pe de o parte recompensă, un fel de dobândă a împrumuturilor făcute de voință, iar de cealaltă parte pedeapsă ca o negare a negației şi, în consecință, o afirmare a dreptului pe care îl revendică orice vinovat şi pe care acesta caută să-l impună cu forța. Dacă însă recompensa se recomandă a fi consecutivă unei desfătări de durată, pedeapsa, nu-i aşa, o acceptăm doar ca efect al unei plăceri de-o clipă.

Liviu DĂNCEANU

aşteptăm cu nerăbdare şi în viitoare spectacole ale Operei pentru că este o prezență cu totul specială pe scenă.

L-a avut ca partener în rolul lui Don José pe tenorul rus din Moscova, Ruslan Udin, un tânăr interpret care din punct de vedere fizic avea toate datele de a-l întruchipa pe erou. Udin posedă un glas cu calități în registrul acut, în care demonstrează siguranță şi chiar performanță. Din păcate, registrul median nu este încă rezolvat, are unele instabilități, nu reuşeşte să transmită acea stare pasională, ardentă a personajului care îl împinge la crimă din multă dragoste. I-aş reproşa o lipsă de implicare pe fiorul dramatic, de-a lungul spectacolului, el fiind mai mult un tenor liric fără să aibă accente spinto-dramatice. Cu toate acestea, în duetul final ne-a impresionat prin strădania demnă de menționat de a ne convinge de drama pe care o trăieşte. Cu siguranță că în timp, el va câştiga omogenitate în toate registrele şi mai ales în interpretare.

În Micaela am ascultat-o în debut, pe tânăra soprană Irina Baianț, recent laureată la Concursul Internațional de Canto ”Grand Prix de l`Opera”, ediția de anul acesta. Irina Baianț are o voce frumoasă, este muzicală, a cântat cu plăcere şi dăruire, nu s-a simțit nici un moment că ar putea fi copleşită de emoția unui debut pe scena Operei. Îi dorim succese şi o mai aşteptăm şi în alte roluri.

Escamillo a fost cântat de baritonul Ştefan Ignat, care ne-a demonstrat că a ajuns la maturitate, a căpătat aplomb şi uşurință în cânt, aria din actul al II-lea fiind o elocventă realizare în acest sens.

Ştefan Ignat

De altfel, baritonul ne-a demonstrat în ultima vreme că şi-a câştigat personalitatea interpretativă pe care i-o poate conferi doar o evoluție artistică firească. Şi, în acest sens, apariția sa în Iago din OTELLO de Verdi devine emblematică.

Restul distribuției s-a implicat cu onestitate în exigențele unui spectacol-eveniment. Cele două artiste, soprana Simona Neagu şi mezzosoprana Sidonia Nica în Frasquita şi Mercedes, prietenele lui Carmen, au cântat frumos, formând un tandem onorabil din punct de vedere artistic.

Liviu Indricău şi Valentin Racoveanu, în Dancairo şi Remendado, le-au secondat adecvat, cvintetul din actul al II-lea fiind elocvent.

În Zuniga, basul Horia Sandu a dovedit calitățile sale reale de artist implicat.

La pupitrul orchestrei s-a aflat Vlad Conta, un dirijor serios şi un muzician rafinat care prin evoluțiile sale operistice ne demonstrează, de fiecare dată, că urmează cu onoare tradiția în arta dirijorală a tatălui său, maestrul Iosif Conta.

Corul, ca de fiecare dată, condus cu înțelepciune şi profesionalism de o viață, de maestrul Stelian Olariu, a creat un personaj colectiv prezent şi implicat în desfăşurarea dramatică a operei.

La finele serii, artiştii au oferit autografe spectatorilor, în foaierul Operei. Salutăm inițiativa organizării unor spectacole-eveniment de acest gen care atrag publicul, fac săli pline şi justifică statutul Operei Naționale Bucureşti de prim teatru din țară.

Sute de oameni au dorit să obțină autografe de la artişti

Viața e frumoasă

Festivalul Internațional al Artelor Spectacolului Muzical „Viața e frumoasă!“ se desfăşoară între 7 şi 17 noiembrie la Opera Națională Bucureşti. Organizat de Teatrul de Operetă şi Muzical “Ion Dacian”, Festivalul „Viața e frumoasă” se află la a VI-a ediție. Evenimentele muzicale continuă toamna aceasta cu o invitație din partea Teatrului de Operetă şi Musical „Ion Dacian”, care îşi propune, între 7 şi 17 noiembrie, să demonstreze că „Viața e frumoasă!”.

Aşa cum i-au obişnuit pe bucureşteni de-a lungul primelor cinci ediții, organizatorii Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului Muzical „Viața e frumoasă!” mizează pe un program variat de spectacole de operetă şi musical, concerte şi genuri muzicale (flamenco, jazz, chillout) care răsună timp de unsprezece zile pe scena, sau mai degrabă pe scenele festivalului, Teatrul de Operetă recurgând la organizarea evenimentelor la sediul altor instituții culturale, dar şi în spații mai mult sau mai puțin convenționale din Capitală.

De la operetă şi musical, la kabuki şi balet clasic Highlight-urile ediției curente a Festivalului ilustrează diversitatea stilistică şi varietatea caracteristică evenimentului. Aşadar, la secțiunea spectacole, organizatorii propun atât producții ale instituțiilor

culturale româneşti cât şi ale celor din străinătate: de la spectacole de operetă clasică – „Contele de Luxemburg”, în montarea Teatrului de Stat de Comedie Muzicală din Sankt Petersburg, la spectacole de teatru-dans – de exemplu, adaptarea clasicei „Carmen” de Teatrul Muzical şi Dramatic de Stat din Tbilisi, Georgia, spectacolul de teatru „O poveste japoneză” în stilul kabuki, producție a Teatrul Național „Radu Stanca”, în regia niponului Masahiro Yasuda, sau „Baiadera” Operei Naționale Bucureşti.

Ca în fiecare an, concertele marca „Viața e frumoasă!” le oferă melomanilor posibilitatea de a se întâlni cu unele dintre cele mai iubite personaje ale muzicii naționale şi internaționale. Din acest punct de vedere, ediția cu numărul şase este un regal de operetă şi musical, printre invitați numărându-se soliştii Alexandra Coman, Mioara Manea-Arvunescu, Alfredo Pascu, Florin Budnaru sau Cătălin Petrescu. Iubitorilor de flamenco şi jazz le sunt recomandate două concerte de neratat: Concha Buika - în deschiderea Festivalului, pe data de 7 noiembrie, şi Viktoria Tolstoy.

De neratat este şi invitația adresată de organizatori tinerilor profesionişti din domeniul muzical şi teatral, cărora le este dedicat Trofeul „Ion Dacian” pentru tineri interpreți, competiție care răsplăteşte câştigătorul trofeului cu un premiu în valoare de 2.000 de Euro. Unde găsim bilete? Şi în acest an colaborarea Operetei cu alte instituții culturale din Bucureşti a făcut posibilă desfăşurarea Festivalului „Viața e frumoasă!” în mai multe locații din capitală. Astfel că, de-a lungul celor unsprezece zile de festival, bucureştenii pot lua parte la evenimente desfăşurate în următoarele locații: Opera Națională Bucureşti, Grand Cinema Digiplex (din cadrul Băneasa Shopping City), Godot Cafe-Teatru, Centrul Cultural „Ion Manu” Otopeni şi alte câteva spații neconvenționale. Biletele sunt disponibile în rețeaua Eventim, online şi la magazinele partenere (Orange, Vodafone, Domo, Librăriile Cărtureşti, Librăriile Humanitas, birourile proprii Eventim), la Casa de Bilete a Operei Naționale Bucureşti şi la Grand Cinema Digiplex din Băneasa.

Provocarea

Andreea DRAGU

La început de noiembrie, aşa cum ne-a obişnuit încă din anul 2008, Festivalul Internaţional al Artelor Spectacolului "Viaţa e frumoasă" readuce concursul "*Trofeul Ion Dacian*" pe scena Aulei Bibliotecii Naţionale Române.

Cei care au decis soarta Trofeului în această ediţie au fost: Eleonora Enăchescu, Oltea Şerban-Pârâu, Alfredo Pascu, Marius Ţeicu şi prof. univ.dr. Mihai Cosma – preşedintele Juriului.

Ca în fiecare an, accentul s-a pus în egală măsură pe voce şi pe jocul actoricesc. Nu am avut cum să ne plictisim, deoarece pe lângă mozaicul muzical de care am avut parte, concurenţii, 24 la număr, au mai impresionat prin: alegerea unor costumaţii ingenioase (Evelin-Marilena Marinaş cu îndrăgitul *Memory* din *Cats*), numere coregrafice atractive (Eliza Nirlu cu al său *Don't Rain on My Parade* din musicalul *Funny girl*), momente amuzante (trio-ul format din Mihaela Alexa, Silvia Micu şi Trandafir Valentin ce ne-au încântat cu *Medley ABBA* din musicalul *Mamma mia*) sau pline de dramatism şi încărcătură emoţională (*Empty Chairs at Empty Tables* din musicalul *Les Misérables* în interpretarea lui Adrian Rădulescu). Au fost şi momente ce au excelat prin tehnică şi acurateţe (*Glitter and Be Gay* din opereta *Candide* în interpretarea Plamenkăi Angelova). Am apreciat calmul şi eleganţa Alexandrei Ştirban

Eliza Nirlu

cu mult îndrăgitul *Höre ich Zigeunergeige* din opereta *Contesa Maritza*, în contrast cu verva şi patosul lui Victor Apetrei care ne-a adus pe scenă o abordare îndrăzneaţă a piesei *Somebody to love* din musicalul *We will Rock You* de Brian May şi Freddie Mercury.

În afara celor menţionate mai sus, publicul s-a mai delectat cu arii, duete şi cântece din: *Silvia* (Emmerich Kálmán), *West Side Story* (Leonard Bernstein), *Love story* (Francis Lai), *The Phantom of the Opera* (Andrew Lloyd Webber) sau aria *Mein Herr* din *Cabaret* (Ralph Burns & John Kander) în cele 2 variante ale Oanei Berbec şi Cosminei Soare, dintre care s-a remarcat cea din urmă.

Publicul a fost uşor de cucerit în acest an, când am avut în faţa noastră atâtea numere bune, aşadar juriul a avut de unde alege. Dacă la preselecţii se conturase cât de cât un posibil clasament, ei bine, la concurs acest clasament - al meu cel puţin - a fost dat peste cap. Ajutaţi de machiaj, de costume, probabil de o concentrare mult mai bună, de emoţiile adesea prielnice pentru intrarea în starea actului scenic şi de o sală plină de susţinători, concurenţii au dat tot ce au avut mai bun şi ne-au demonstrat cum arată defapt un artist.

Irina Popa

Şi anul acesta ierarhizarea concurenţilor stabilită de juriu a coincis cu cea a publicului. Să fie vorba aici de o *educare* a publicului? Poate cuvântul folosit este unul mult prea mare, însă cu siguranţă vorbim despre faptul că spectatorii au început să înţeleagă cu adevărat scopul acestui concurs şi anume premierea concurentului sau a concurentei care întruneşte toate atu-urile unui artist complet: prezenţă scenică, voce penetrantă, puternică dar în acelaşi timp sensibilă, acurateţe în interpretare şi o personalitate ce dispune de multiple faţete.

Toţi cei aflaţi pe scenă au dat dovadă de profesionalism şi talent, aşadar misiunea de a alege un singur câştigător a fost una dificilă, iar acest lucru s-a datorat faptului că participanţii încep să înţeleagă natura acestui concurs. Este o competiţie în care se se plasează pe acelaşi loc calitatea şi acurateţea vocală, dificultatea repertoriului, prezenţa scenică, spiritul actoricesc dar şi experienţa. În momentul în care interpretul reuşeşte să îmbine toate aceste aspecte, atunci se poate numi cu adevărat un artist complet.

Toate cele enunţate mai sus le-a demonstrat în acest an Irina Popa, studentă la Facultatea de Litere care, a făcut ca visul său să devină realitate, câştigând Trofeul „Ion Dacian" şi cei 2000 de euro. Aceasta a fost apreciată pentru performanţa vocală, dar şi actoricească în interpretarea piesei *I'm here* din musicalul *Colour Purple* de Brenda Russel.

Trofeul concursului a fost secondat bineînţeles şi de premii speciale: Premiul pentru vocalitate - Maria Simion, Premiul pentru actorie - Plamenka Angelova, Premiul special al juriului, ex-aequo - Renate Grad şi Vera Dordai, Premiul pentru cel mai bun solist sub 20 de ani - Diana Alexe, Premiul special al Teatrului de Operetă şi Musical „Ion Dacian", ex-aequo - Evelin Marinaş şi Cosmina Soare şi Premiul Centrului de Excelenţă al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, ex-aequo - Mihaela Alexa şi Alma-Nicole Boiangiu.

O prezenţă de un rafinament şi o eleganţă aparte, nelipsită de pe scena concursului din ultimii ani, Ana Cebotari, a câştigat cu melodia *Don't cry for me Argentina* inimile celor din public, şi totodată Premiul Radio România Cultural.

Preferaţii publicului s-au dovedit a fi Mihaela Alexa, Silvia Micu şi Valentin Trandafir, trio-ul care, îmbinând cu succes mai multe melodii ale celor de la ABBA, dansând nestingheriţi, plini de energie şi entuziasm ne-a făcut să zâmbim cu poftă minute în şir.

Ţin de asemenea să îi amintesc şi pe maeştrii corepetitori, cei fără de care actul artistic ar fi fost unul mult mai sărac: Lidia Butnariu, Adina Cocargeanu, Abel Corban, Cornel Cristei, Otilia Costea, Adela Irina Lörincz, Violetta Ştefănescu şi Diana Vodă.

Seara s-a dovedit a fi una conform aşteptărilor noastre: dinamică, spectaculoasă, emoţionantă şi comică, urmată la final de bucurii sau deziluzii. Dar aşa le este dat artiştilor, aşadar, să nu ne întristăm, şi să ne gândim deja la ediţia viitoare! (Foto: Diana Murăşan, Norella Liviana Costea)

Doi tineri muzicieni niponi de excepție

Mircea ŞTEFĂNESCU

Una dintre frumusețile vieții muzicale este imprevizibiltatea, mai precis faptul că momentele de înaltă conştiință artistică, profesionalism, eleganță, pot fi anticipate, dar niciodată fără a fi şi ante trăite. Recitalul instrumental cu totul memorabil despre care voi relata a fost posibil mulțumită doamnei Kazuko Shimada, Preşedintă a Asociației Muzicale „România" din Japonia şi domnului Yasuyuki Takagi, Preşedintele Asociației Culturale şi Economică Japonia-România.

Aici este potrivit să arăt că Asociația muzicală „România" din Japonia a fost fondată în 2005, iar activitatea ei admirabilă este condusă de doamna Kazuko Shimada, un spirit consacrat cu noblețe şi autoritate cultivării în viața de concert din România şi Japonia a interpreților şi compozitorilor de mare valoare şi certă performanță. Cât priveşte derularea acestui program la Tokio, este de subliniat cu putere şi implicarea lăudabilă, constantă şi eficientă a Ambasadei Române din capitala niponă.

În acest larg context, luni, 28 octombrie 2013, la Studioul de concerte „Alfred Alessandrescu" al Societății Române de Radio, am avut prilejul de a fi prezent la un recital excepțional, la un moment muzical de vârf, grație artei tinerilor muzicieni japonezi, pianistul Matthew Law şi violonista Haruna Shinoyama.

Haruna Shinoyama

Matthew Law a început studiul pianului la vârsta de 4 ani, continuâdu-şi pregătirea la Liceul de muzică Toho şi la Universitatea de muzică Toho Gakuen din Tokio. În 2011 Matthew Law a fost admis cu unanimitate de voturi la Conservatorul superior de muzică de la Paris, el fiind acum în anul III, la clasa profesoarei Hortense Cartier-Bresson. Talentul său a fost onorat cu importante premii la concursuri muzicale din Japonia şi Europa, respectiv: Premiul I, în 2006, la ediția anuală a Concursului Studenților Muzicieni din Japonia. În 2007 el a fost distins cu importantul Premiu I, decernat de Organizația de artă PTNA Yasuko Fukuda de la Tokio. În 2012 Matthew Law, a Primit Premiul I din partea juriului ediției a VIII-a a Concursului Internațional de Muzică Românească în Japonia, iar în acest an, 2013, i s-a conferit Premiul I la Concursul Internațional Hayashi din Italia, împreună cu Rika Masato.

Violonista Haruna Shinoyama, născută în anul 1994, a început studiul viorii de la vârsta de 4 ani, cu un profesor american din Brazilia. După revenirea în Japonia a continuat să se perfecționeze la celebra Şcoală de muzică Toho Galkuen cu maeştrii Tomoko Kato şi Gerard Poulet, cu care studiază şi în prezent. Din luna martie 2014 Haruna Shintoyama va fi primită la Salzburg Mozarteum, unde va lucra cu profesorul Pierre Amoyal. A câştigat în 2010 Premiului I la Concursul Internațional de Muzică de la Osaka, în 2011 Marele Premiu la Concursul de Muzică Tokushima, în 2012 a ocupat Prima poziție la cea de a XX-a ediție a Concursului de Muzică din Japonia şi Marele Premiu la ediția a VIII-a a Concursului Internațional de Muzică Românească în Japonia şi tot în acest an i s-a decernat Premiul I la Festivalul Internațional de Muzică Kirishima. În 2013 a fost distinsă cu Premiul Concursului de vară de la Salzburg Mozarteum.

În fața publicului de la Studioul „Alfred Alessandrescu", Matthew Law a interpretat: J.S. Bach - *Italian Concerto BWV971*, Cl. Debussy – *Preludes (excerpts) "Les collines d'Anacapri", "Ce qu'a vu le vent d'ouest", "La cathédrale engloutie"*, J. Brahms - *Klavierstücke op. 119*. Matthew Law se impune admirației ascultătorilor cu inteligența sa sclipitoare, cu acel suflu al imaginației şi al expresiei stilistice, prin puritate şi frumusețe, la care se adaugă virtuozitatea de mare reuşită. Interpretarea fiecărei piese din program s-a definit prin claritate şi distincție şi prin acea aureolare a capodoperelor la care nu acced fie şi mulți dintre pianiştii care şi-au cucerit celebritatea.

Matthew Law

Haruna Shinoyama a propus audienței *Sonata pentru pian şi vioară, nr. 7, în Do major, op. 30, nr. 2* de L. van Beethoven şi *Melodiile lăutăreşti* de Pablo de Sarasate. Interpreta a relevat splendid ceea ce este specific în lumile sonore ale paginilor beethoveniene, cât şi în cele de vervă violonistică datorate lui Sarasate. Haruna Shinoyama are o trăsătură de arcuş elegantă şi distinsă totodată, acuratețe intonațională care atinge expresii vocale şi uşurință surprinzătoare şi de mare efect. La tânăra violonistă există un instinct instrumental vizibil, de mare autenticitate, precum şi o plasticitate poetică a imaginilor sonore. Arta ei are vigoare şi candoare şi în plus, elocvență în creația sonoră. În programul său a colaborat cu pianista Andreea Butnaru, care a susținut-o cu multă atenție şi eficiență.

La cererea insistentă a publicului entuziasmat, Matthew Law şi Haruna Shinoyama au interpretat în tandem *Poloneza în Re major* de Wieniawski şi *Dansurile româneşti* de Bela Bartok, într-o profunzime de frumuseți şi o expresie spectaculară care s-au cristalizat în spațiile mentale şi emoționale atât de înalte şi atât de rare ale marii reuşite.

Muzică de azi...

Mircea ŞTEFĂNESCU

La Sala Mică a Palatului formaţia vocal-instrumentală *European contem-porary orchestra*, cunoscută şi sub numele de *Ansamblul Telemac*-Marsilia, Franţa -, a

interpretat în faţa unui numeros public format din compozitori, critici muzicali, oaspeţi ai Festivalului din ţară şi din străinătate, în structura unui **work shop**, un program cu lucrări muzicale de dată recentă.

European contem-porary orchestra – ECO este beneficiara unei burse acordată în 2011 de Comisia Europeană, în scopul încurajării cooperării culturale, şi are subdiviziuni în Belgia şi Olanda şi legături strânse cu Federaţia italiană a conservatoarelor de muzică, dintre studenţii acstora fiind selectaţi cei mai valoroşi, pentru a se alătura în realizarea acestor tematici care se dedică profesionalizării şi educaţiei muzicale.

În această ambianţă de **work shop**, în care mulţi din public şi de pe scenă practic se cunoşteau între ei, am ascultat 5 lucrări, pe care, să fiu iertat, le comentez într-o succesiune subiectivă .

M. Padding, în compoziţia sa **Hop** – creaţie originală ECO 2o12 - a derulat un parcurs sonor într-o diversitate de faţete, uneori obsedante, alteori obsesive. M. Padding manevrează lejer planurile sonore şi deţine un anume sens de anvergură.

Lucrarea lui Liviu Dănceanu **Hexaith**, op. 147, prezentată în primă audiţie, mi-a apărut ca o expresie de adâncă sensibilitate, într-un melos şi în pulsaţii ritmice, şi nu mai puţin cu o policromie de timbre realmente performantă. Liviu Dănceanu în muzica sa relevă şi un detaliu interesant, acela de a anticipa cu ceva mai mult şi mai prospectival decât ceea este, sau poate fi, o pagină componistică la zi, sau de dată recentă

Compozitorul T. Hearne este ex igent şi auster totodată, dar totul cu fixaţii de miraj şi poate şi de o destul de temătoare visare. Lucrarea sa **First World** – creaţie originală, ECO 2012 - denotă concentrarea voinţei compozitorului asupra intenţiei, într-o stare de aşteptare intelectuală care se trasmite de bună seamă şi ascultătorilor.

Fr. Narboni este autorul unei interesante compoziţii, cu un titlul şi el interesant şi incitant, **Embarquement pour l autre la** - creaţie originală ECO 1012 -. Titlul, tradus pe româneşte este **Îmbarcare pentru lumea de dincolo**. Avem aici structuri poematice intersectate de transfigurări, de sonorităţi în contraste puternice, de personalizări ale fiecărui timbru orchestral.

P. A. Carpy în **Brulures**, - **Arsuri** – creaţie originală ECO 2012 - instituie un climat sonor din componentele unei texturi cu elemente divers situate şi integrate în episoade care surprind şi se includ în această ordine umană, tainic de crudă şi care pretinde multe suferinţi.

Adrian Iorgulescu în **Kaleidoscope** - lucrare prezentată în primă audiţie - a dat şi acum măsura talentului său special . Adrian Iorgulescu este un compozitor urban. Este un compozitor de spirit, de haz, - după caz - este un compozitor care poate să amuze şi că creeze momente muzicale comice, fapt care descinde dintr-un bogat fond cultural, care-i este propriu, şi nu numai muzical, ci şi literar. Asocierile se fac cu eternul Caragiale şi cu irepetabilul Urmuz. Ceea am văzut , am apreciat şi am aplaudat şi la acest opus, **Kaleidoscope**, o muzică pătrunzătoare, proaspătă, dezinvoltă, cu superbii, cu poante şi cu gust.

Mircea Neagu – 85

Al. I. BĂDULESCU

Cu câteva zile în urmă reputatul compozitor, profesor şi om de ştiinţă muzicală MIRCEA NEAGU a împlinit frumoasa vârstă de 85 de ani de la naştere.

A văzut razele binefăcătoare ale soarelui la 10 octombrie 1928, într-o localitate din mănoasa câmpie a zonei de sud a judeţului Teleorman, comuna Pietroşani.

Dovedind, din anii de şcoală, o evidentă vocaţie pentru studiul marii şi adevăratei muzici, între anii 1948-1953, tânărul licean se numără printre cei mai valoroşi studenţi ai prestigiosului Conservator de Muzică din Bucureşti.

După absolvirea, cu brio, a studiilor muzicale universitare, viitorul muzician s-a dedicat, iniţial, nobilei activităţi didactice, în calitate de profesor de teorie – solfegiu - la Şcoala Populară de Artă din capitală şi ulterior, în funcţia de lector, la catedra de armonie a Institutului Pedagogic de 3 ani ce fiinţa, în acea perioadă, în capitală.

În anul 1959, în urma unui concurs organizat de către Ministerul Culturii, Mircea Neagu – cunoscut deja în lumea artistică pentru lucrările publicate şi cântate de numeroase formaţii corale din teritoriul ţării, a fost promovat în funcţia de şef al Sectorului Muzical la Casa Centrală a Creaţiei Populare, instituţie responsabilă pentru *asigurarea îndrumării şi coordonării, întregii activităţi de creaţie populară şi a mişcării artistice de amatori*, pentru păstrarea, conservarea, valorificarea şi promovarea nestematelor tezaurului artei noastre populare.

În paralel cu aceste funcţii artistice şi didactice, distinsul muzician continuă un amplu proces de creaţie, în care a debutat încă din anii studenţiei, cu remarcabile succese.

Mărturie stau zeci şi zeci de opusuri inspirate din temele majore ale vieţii, din istoria ţării şi din lupta acestui popor pentru apărarea gliei şi a fiinţei naţionale, din dragoste pentru muncă, pace şi frumos ale celor ce trăiesc pe aceste legendare meleaguri.

Majoritatea lucrărilor scrise de Mircea Neagu au răsunat pe nenumărate scene ale instituţiilor de spectacole şi concerte, în numeroase emisiuni de radio şi televiziune, în programele marilor concursuri naţionale ale formaţiilor de amatori din perioada 1950-1989, cu deosebire în Festivalul Naţional „Cântarea României", la care au participat sute şi sute de instituţii şi aşezăminte culturale din sistemul Ministerului Culturii, sindicatelor, din unităţile militare, învăţământului de toate gradele etc.

Un loc special revine şi creaţiei corale pentru copii, cu frumuseţile şcolii şi activităţii din taberele de vacanţă: *Păţaniile fraţilor Chiţ-Chiţ, Foc de tabără, Buni şcolari şi buni colegi, La scăldat, Paparuda, De legănat, La melc, Din palme, La ploaie*, etc.

Opera maestrului Mircea Neagu cuprinde şi piese în domeniul Muzicii vocal-simfonice: *Horia – poem pentru cor mixt, recitator şi orchestră, Cantata Independenţa;* Muzică de cameră: *Balada pentru violoncel şi pian; Elegie pentru violoncel solo*, precum şi lucrări didactice pentru uzul şcolilor de muzică: *Manual de solfegii, Armonizări şi adaptări corale pentru două şi trei voci etc*.

După 1990, compozitorul Mircea Neagu a semnat, cu aceeaşi dragoste şi profesionalism, lucrări cu tematică religioasă: *Prea Sfântă Născătoare, Sub cer de Voroneţ, Tatăl nostru, Mărire Tatălui, Domnului Domn, Cântările Sfintei Leturghii* etc.

Din ampla şi prodigioasa sa activitate dedicată universului artei sonore româneşti, nu lipsesc articolele, studiile, eseurile, interviurile, cronicile muzicale etc, ce au văzut lumina tiparului în reviste de specialitate: *Muzica, Cântarea României, Contemporanul, Cronica,* precum şi în presa cotidiană centrală.

Ilustrul muzician Mircea Neagu a fost permanent legat şi de activitatea muzicală din fosta regiune Ploieşti – până în 1968 şi ulterior, din judeţul Prahova.

Pentru complexa sa activitate de creaţie didactică, de îndrumare şi coordonare a mişcării muzicale româneşti, compozitorul, profesorul şi omul de ştiinţă Mircea Neagu a fost distins cu importante diplome, cu patru premii de creaţie ale Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, ordine şi medalii ale statului român.

La Mulţi şi Fericiţi Ani, stimate maestre!

Excelență pianistică

În 13 noiembrie 2013, pe scena de concert al Sălii Radio s-au aflat pianiştii Dana Borşan şi Toma Popovici, orchestra de cameră a Radiodifuziunii şi dirijorul Mihail Agafiţa, într-o colaborare muzicală de înaltă ţinută artistică. Programul a cuprins lucrări valoroase din repertoriual muzicii româneşti şi universale: ***Concertul pentru orchestră de coarde*** de Carmen Petra-Basacopol, ***Concertul pentru două piane şi orchestră în re minor*** de Francis Poulenc şi ***Simfonia a V-a în si bemol major D 485*** de Franz Schubert.

Comentariul de faţă se referă la prestaţia artistică de excepţie a celor doi pianişti. Dana Borşan, solistă a orchestrelor şi corurilor Radio, este un nume de rezonanţă în arta interpretativă contemporană. De-a lungul timpului, s-a remarcat printr-o activitate concertistică şi camerală prodigioasă pe scenele din ţară şi din străinătate. Domnia sa îmbină armonios activitatea de pianist concertist cu aceea de profesor universitar şi de îndrumător de doctorate la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti. După studiile făcute la Conservatorul bucureştean, pianistul Toma Popovici s-a perfecţionat la Universitatea din Boston, după care a revenit în ţară, unde a urmat studiile doctorale sub îndrumarea profesoarei Dana Borşan. În mod firesc, maestrul şi discipolul colaborează excelent în postură de interpreţi, în cadrul unui valoros duo pianistic, dar şi în calitate de cadre didactice universitare la UNMB.

Dana Borşan

Prestaţia plină de fantezie, de dinamism şi strălucire de pe scena Sălii Radio, constituie o reuşită incontestabilă, un exemplu de colaborare artistică de cea mai înaltă calitate. ***Concertul pentru două piane în re minor*** de Poulenc este o lucrare plină de farmec şi bravură, ce întruchipează un caleidoscop variat de imagini muzicale, adeseori contrastante, care se succed într-un tempo ameţitor. Compozitorul creează o minunată lume sonoră, în care sunt percepute reminiscenţe diverse din creaţii scrise de Mozart, Liszt, Saint-Saëns, Ravel, dar şi influenţe jazistice şi de music-hall. Într-o scrisoare adresată lui Igor Markevitsch, compozitorul francez menţiona printre sursele sale de inspiraţie şi o partită scrisă de apreciatul dirijor. Studiind muzica altor compozitori, Poulenc a reuşit să-şi traseze propriul drum creator şi să-şi fructifice propriile calităţi. Din acest punct de vedere, concertul pentru două piane şi orchestră este o reuşită. Muzica plină de prospeţime transmite publicului o atmosferă de entuziasm debordant şi o paletă largă de stări sufleteşti pozitive. O asemenea lucrare presupune din partea interpreţilor capacitatea de a reda cu şarm şi fantezie un univers sonor cuceritor, aflat în permanentă schimbare, în care strălucirea, umorul şi verva alternează cu lirismul şi elanul sentimental. Nu ne propunem să facem statistica motivelor muzicale preluate (şi parafrazate) de Poulenc de la alţi compozitori; acestea sunt menţionate în diverse surse bibliografice. Menţionăm un singur exemplu, ce probează fantezia creatoare a compozitorului francez.

În *Allegro ma non troppo* (prima mişcare), tema lirică îngemănează original atmosfera nocturnelor chopiniene şi trăirea ardentă, specifică muzicii lui Liszt. Emoţia pe care o transmite această imagine muzicală, se află în contrast cu strălucirea, cu luminozitatea, graţia şi pregnanţa celorlalte teme. De la primele sunete, publicul a fost fascinat de aplombul şi verva fără egal a celor doi pianişti, care au dialogat într-o manieră firească, remarcabilă prin spectaculos şi culoare. Elaborate sub formă de întrebare-răspuns, temele fermecătoare (cu caracter optimist şi pregnant ritmic, ori cantabile, avântate) le-au prilejuit pianiştilor ocazia de a desfăşura un diapazon extrem de variat din punctul de vedere al expresiei şi al mijloacelor instrumentale. Asemănătoare ca stil cu divertismentele şi serenadele mozartiene, muzica a captivat publicul, creând o stare de entuziasm şi bucurie. Pianiştii au reliefat cu subtilitate frumuseţea melodică, ineditul limajului armonic, varietatea ritmică şi diversitatea scriiturii instrumentale.

În mişcarea a doua, *Larghetto*, publicul a fost captivat de cântul pianistic expresiv plin de sensibilitate şi culoare al celor doi solişti, care au evidenţiat într-o manieră unitară ideile muzicale. Colaborarea soliştilor, dar şi dialogul acestora cu anumite compartimente ale orchestrei, au cucerit ascultătorii prin sinceritatea, prospeţimea şi ineditul expresiei sonore. O atmosferă de graţie, de vervă şi de intensă trăire lirică a animat interpretarea. Am apreciat modalitatea originală în care pianiştii au realizat saltul de la stadiul decorativ al muzicii, caracterizat prin efecte de virtuozitate, la formele superioare de exprimare artistică. Cântul însufleţit, generos, surâzător şi transparent a sugerat zborul înalt, solar, iluzoriu şi fantastic.

Toma Popovici

Cea de-a treia mişcare, *Allegro molto,* scrisă în formă de rondo a oferit muzicienilor posibilitatea de a dezvălui alte faţete ale talentului lor. Atmosfera dansantă, plină de vigoare şi culoare, în care evenimentele muzicale se succed într-un ritm alert a sugerat muzica de film. Am admirat umorul cu care au fost subliniate motivele sincopate, paleta coloristică subtil diferenţiată, precum şi fantezia cu care au fost conturate imaginile muzicale. Versiunea oferită de pianiştii Dana Borşan şi Toma Popovici s-a remarcat prin prospeţime, strălucire, spontaneitate şi dezinvoltură. Asemenea unor actori care întruchipează cu succes personaje diferite în aceeaşi piesă, cei doi muzicieni au dezvăluit comorile nepreţuite de frumuseţe din universul sonor al compozitorului francez. Sincronizarea nu a vizat doar latura pianistică, ci s-a manifestat la nivel artistic şi conceptual. Interpretarea captivantă şi originală a încântat, a amuzat, a fascinat şi a procurat momente de bucurie publicului; a impresionat prin mobilitatea şi fantezia cu care a reliefat farmecul melodic, confruntările de timbre, jocul de ritmuri, caracterul umoristic al disonanţelor, pe care le-a înveşmântat într-o paletă coloristică sclipitoare. Prestaţia plină de vervă şi prospeţime a transmis un sentiment de entuziasm debordant şi o paletă amplă de stări sufleteşti pozitive. La reuşita interpretativă au contribuit substanţial dirijorul Mihail Agafiţa şi orchestra, care au evidenţiat împreună cu soliştii frumuseţea, strălucirea şi ineditul muzicii compozitorului francez. La bis, duoul pianistic a interpretat cu fantezie şi eleganţă o altă creaţie a lui Poulenc, intitulată *Vals–Musette.* Prestaţia celor doi admirabili interpreţi caracterizează **excelenţa pianistică**: o interpretare originală, remarcabilă prin varietatea paletei dinamice şi timbrale, care devine un veritabil mijloc de comunicare cu publicul, o tehnică a expresiei poetice rafinate, capabilă să transforme cântul pianistic în metaforă şi să-i lărgească limitele, să întruchipeze un miracol, simultan clipei.

Recital-eveniment la Ateneul Român

În 29 octombrie 2013, pe podiumul de concert al Ateneului Român s-au aflat trei muzicieni de marcă: pianiştii Valentina Sandu-Dediu şi Dan Dediu şi violonista Diana Moş. Programul a cuprins creaţii reprezentative ale compozitorilor Claude Debussy şi Dan Dediu, scrise pentru pian la patru mâini şi pentru vioară şi pian. Calitatea repertoriului precum şi prestaţia de excepţie a interpreţilor, au contribuit la realizarea unei manifestări muzicale prestigioase, cu caracter de unicat.

În debutul programului, violonista Diana Moş şi pianista Valentina Sandu-Dediu au prezentat ***Sonata pentru vioară şi pian în sol minor*** de Debussy, creaţie cu valoare testamentară a compozitorului francez. Elaborată în formă tripartită în anul 1917, lucrarea se remarcă prin frumuseţea şi complexitatea expresivă, prin originalitatea imaginilor muzicale, prin rafinamentul sonorităţii şi, nu în ultimul rând, prin bogăţia semnificaţiilor. În redarea sonatei lui Debussy, apreciatele interprete au etalat un impresionant evantai de mijloace instrumentale, menit să evoce magia universului sonor specific al compozitorului; spectatorii au admirat fantezia şi subtilitatea cu care au fost conturate motivele şi temele muzicale (în plan dinamic şi agogic), calitatea tuşeului, măiestria cu care au fost reliefate liniile melodice, structurile armonice şi modale. Am apreciat colaborarea artistică la cel mai înalt nivel, percepută în dialogul cuceritor, plin de vervă şi culoare al celor două instrumente, felul în care au fost redate imagini şi sentimente contrastante: luminoase şi optimiste în prima mişcare *Allegro vivo*, capricioase, nostalgice ori energice, amintind unele intonaţii ale muzicii spaniole, în mişcarea a doua *Intermède*, precum şi caracterul dansant, strălucirea şi impetuozitatea fără egal din mişcarea a treia, *Finale*. Interpretele au evocat cu talent şi dăruire mesajul ultimei creaţii a lui Debussy, care constituie un omagiu adus vieţii şi nobilelor aspiraţii umane.

În continuare, pianiştii Valentina Sandu-Dediu şi Dan Dediu au interpretat ***Idile şi Guerille***, o creaţie de anvergură instrumentală scrisă de Dan Dediu, care evidenţiază calităţile orchestrale ale pianului. Elaborată în mai multe mişcări, contrastante din punctul de vedere al conţinutului şi al tempoului, lucrarea constituie un adevărat tur de forţă pentru pianiştii care sunt solicitaţi să facă faţă unor provocări şi dificultăţi incredibile, spectaculoase. În dubla sa calitate de compozitor şi pianist, Dan Dediu exaltă magnificenţa instrumentului preferat, destinat să întruchipeze un caleidoscop cuceritor de imagini muzicale şi de stări sufleteşti. Muzicienii au desfăşurat un adevărat arsenal pianistic, cuprinzând tehnica de bravură în octave şi acorduri masive, alături de numeroase pasaje rapide strălucitoare şi salturi plasate cu dezinvoltură pe întreaga claviatură; în acelaşi timp ei au acordat o atenţie specială laturii expresive din secţiunile cantabile de mare poezie, realizate printr-un tuşeu sensibil, subtil diferenţiat. Cei doi interpreţi au realizat un dialog particular în care elementele limbajului muzical specific şi miezul fierbinte al înţelesurilor profunde, s-au căutat şi s-au completat în mod original. Ca şi în alte lucrări ale sale, compozitorul Dan Dediu s-a prezentat în ipostaza de maestru neîntrecut al ficţiunii, al imaginarului şi al invenţiei.

Duo-ul pianistic a prezentat apoi cele ***Şase epigrafe antice pentru pian la patru mâini*** de Claude Debussy, creaţie datând din anul 1914, apreciată pentru calităţile expresive şi bogăţia semantică. Lucrarea deosebit de originală - care evocă personaje şi întâmplări dintr-o epocă de mult apusă -, este destinată pianiştilor cu multă experienţă, capabili să creeze o atmosferă plină de poezie şi inefabil, în care sunt percepute timbre şi culori pastelate, imagini luminoase ori difuze. De la primele sunete, publicul a fost fascinat de simplitatea şi nobleţea expresivă cu care au fost conturate liniile melodice, de rafinamentul cu care au fost reliefate structurile armonice şi modale, de modul în care au fost marcate disonanţele. Dotaţi cu o fantezie uimitoare şi cu o muzicalitate înnăscută, pianiştii au redat cu har şi măiestrie cele şase tablouri muzicale. Ascultând această lucrare, mă gândeam la „complexitatea simplă" despre care vorbea criticul George Călinescu. Deoarece, sub aparenţa simplităţii, în interpretarea pianistică am perceput o infinitate de nuanţe şi de semnificaţii adânci.

În încheierea programului, Diana Moş şi Valentina Sandu-Dediu au interpretat ***Un bestiar mitologic pentru vioară şi pian*** de Dan Dediu, lucrare de ample dimensiuni, destinată interpreţilor o experienţă camerală îndelungată şi un nivel instrumental şi artistic foarte înalt. Diana Moş, apreciată îndeosebi pentru performanţele în muzica modernă şi contemporană, a oferit măsura adevăratei sale valori. Violonistica sa de bravură impresionează prin siguranţa şi abilitatea cu care face faţă celor mai dificile pasaje, prin efectele spectaculoase pe care le realizează, prin energia şi impetuozitatea debordantă pe care le transmite, dar şi prin subtilitatea cu care evidenţiază momentele interiorizate, de factură poetică. Valentina Sandu-Dediu, care s-a aflat la pian pe parcursul întregului program, a demonstrat pe lângă calităţile artistice incontestabile, creativitatea şi experienţa acumulată în domeniul muzicii de cameră. Cele două interprete au întruchipat lucrarea încredinţată cu fantezie, cu dăruire şi bun gust, dovedind o capacitate de comunicare artistică ieşită din comun.

Diana Moş, Valentina Sandu-Dediu, Dan Dediu

La sfârşitul recitalului am încercat - pe lângă bucuria şi satisfacţia de a fi fost martora unui eveniment de excepţie - să găsesc o explicaţie asupra impactului puternic pe care îl au creaţiile compozitorului Dan Dediu asupra publicului. În opinia mea, domnia sa caută un adevăr asupra căruia îşi concentrează întreaga lumină a spiritului şi încearcă să-l exprime în forma cea mai clară, mai pură şi mai desăvârşită; astfel, creatorul ajunge la esenţă.

Pagini de Carmen MANEA

Mariana Nicolesco şi deceniul renaşterii liedului românesc

În istoria muzicii româneşti, în istoria culturii noastre, ceea ce a întreprins Mariana Nicolesco de la revenirea sa în țară şi de la istorica sa primă apariție pe o scenă românească, în 1991, la Ateneul Român, e fără precedent şi fără egal.

Prin Concursul şi Festivalul Internațional de Canto *Hariclea Darclée,* Mariana Nicolesco a readus în conştiința națională o mare glorie a trecutului şi a generat de 18 ani încoace o adevărată şcoală de canto de cel mai înalt nivel mondial, la care s-au format şi afirmat până acum peste 2000 de tineri artişti din România şi din 47 de alte țări.

Recent, după splendida ediție din vară a Cursurilor de Măiestrie Artistică oferite de Mariana Nicolesco la Brăila, am asistat la Braşov la triumful ediției 2013 a Festivalului şi Concursului Național al Liedului Românesc, manifestare creată tot de marea soprană în ideea de a da un nou statut cultural oraşului în care a avut revelația muzicii şi a propriei voci, ce avea să o poarte pe toate meridianele lumii. Festival, Concurs şi *Master Class* care au însemnat deceniul renaşterii liedului românesc. Artă ilustrată de liedurile enesciene reunite de altfel şi interpretate integral de tinerii artişti români, tot la inițiativa Marianei Nicolesco, mai întâi în țară apoi la Expoziția Universală de la Aichi, la Tokio, Nagoya, Praga, Roma, Paris şi New York. Artă ce fusese uitată, totuşi, în timpurile recente, deşi dispunem de mii de titluri admirabile create de compozitori români de două secole încoace, pe fondul străbun al *cântecului* nostru *de dor*.

În jurul Marianei Nicolesco, maeştrii acompaniatori şi laureații ediției jubiliare 2013 a Concursului Național al Liedului Românesc

Cântec de dor cu care liedul nostru e frate bun şi în ziua de azi, aşa cum nu e străin de marile confluențe cu cel german, francez *(la chanson)*, italian *(la canzone)*, maghiar sau rus, şi cum au demonstrat cu brio minunatele *Recitaluri* ale tinerilor noştri artişti îndrumați de Mariana Nicolesco, căreia îi datorăm şi acest florilegiu comparativ care a statornicit o nouă conştiință de sine a genului, reaşezat în statutul de mare artă.

Definiția magistrală dată liedului de Mariana Nicolesco: «Îngemănare a poeziei cu muzica, acesta e scurt ca sonetul şi implică o linie muzicală ca în belcanto. Cuvântul e suveran, cuvântul purtător de sens în cel mai înalt grad, care pe unda muzicală ne răscoleşte sufletele prin subtilitatea trăirii, prin intensitatea ei, prin miracolul artistic pe care-l săvârşeşte în numai câteva clipe».

Laureații **Premiului I**, *sopranele Silvia Micu, Orsolya Veress şi tenorul Adrian Dumitru împreună cu Mariana Nicolesco*

Recitalurile de lieduri româneşti şi ruseşti ale mezzosopranei Oana Andra, apoi ale sopranelor Mădălina Barbu şi Silvia Micu împreună cu tenorul Adrian Dumitru, cu toții acompaniați la pian de Alexandru Petrovici, au constituit remarcabile evenimente, revelând adevărate capodopere necunoscute ale marilor compozitori de simfonii, oratorii şi operă, Ceaikovski, Rahmaninov, Rimski-Korsakov.

În cadrul tradiționalului *Simpozion* dedicat acestui mare capitol al istoriei liedului european au adus contribuții remarcabile compozitorii Carmen Petra-Basacopol, Cornel Țăranu, Adrian Pop şi muzicologii Octavian Lazăr Cosma şi Mihai Cosma.

Iar la *Concertul de Gală al Laureaților* care a fost de un nivel excepțional, ca întotdeauna, au strălucit sopranele Mădălina Barbu, Aida Pavăl şi mezzosoprana Emanuela Pascu, cărora le-a revenit *Premiul de Excelență*, *Premiul I* fiind obținut de sopranele Silvia Micu, Orsolya Veress şi de tenorul Adrian Dumitru, *Premiul II* de sopranele Irina Baianț, Stanca Manoleanu şi de basul Ion Stancu, *Premiul III* de basul Beniamin Pop, de soprana Mihaela Alexa şi de baritonul Bogdan Nistor. (**A. C.**)

La început de noiembrie

Andreea DRAGU

Data de 31 mai 2013 a marcat împlinirea a 100 de ani de la naşterea lui Constantin Silvestri, o personalitate plurivalentă: compozitor, pianist, dirijor şi pedagog. Aşadar, anul 2013 poartă amprenta sa, fapt pentru care, de-a lungul anului am luat parte de multe ori la evenimente dedicate lui. Ultimul a fost un recital cameral, ce a avut loc în luna iunie pe scena Ateneului, unde i-am putut asculta diverse lucrări în interpretări deosebite ale unor artişti precum: Geanina Munteanu (mezzosoprană), Vladimir Deveselu (tenor), Raluca Voicu-Arnăuțoiu (vioară), Oana Spânu-Vişenescu (vioară), Theodor Iancu (violoncel), Manuela Giosa (pian), Constantin Ionescu-Vovu (pian) sau Ion Iosif Prunner (pian). (Sursa foto:)

Nikolai Demidenko

Un alt eveniment ce a avut loc tot pe scena Ateneului, în prima zi a lunii noiembrie, de această dată un concert simfonic, ne-a dat ocazia să îl vedem pe Christian Badea dirijând cele *Trei piese pentru orchestră de coarde* de acelaşi Constantin Silvestri. Aşa cum ne-a obişnuit, Christian Badea a condus lucrarea cu un simț al nuanțelor foarte bine dezvoltat, cu gesturi ample, deloc rigide, lăsând muzica parcă să curgă, mereu cu zâmbetul pe buze, cu o atitudine degajată față de public, de scenă şi de actul muzical.

A urmat apoi momentul mult aşteptat al serii, pianistul rus Nikolai Demidenko interpretând *Concertul nr. 1, în mi minor, op. 11* de Frédéric Chopin. Un "produs" al şcolii ruse, Demidenko dispune de o tehnică impecabilă, de o vervă uimitoare şi în acelaşi timp de o sensibilitate copleşitoare. Pianistul este cunoscut pentru afinitatea specială pe care o are pentru lucrările lui Chopin: "*Acesta a fost un alt Chopin față de cel cu care suntem obişnuiți şi modul în care a fost interpretat ne-a tăiat răsuflarea. Virtuozitatea lui Demidenko nu are nici o legatură cu stilul Liszt, cu tenta populistă. Controlul tehnic suprem şi acuratețea în virtuozitate mare sunt elementele lui de rezistență, mai exact, este vorba de claritatea pe care o găsim în cele mai dense şi complexe structuri şi poezia cea mai expresivă pe care o redă în interpretare.*" (Michael Church, *The Independent*, 2010, despre recitalul lui Demidenko din cadrul seriei "London Pianoforte").

Ei bine, şi eu pot afirma aceleaşi lucruri la adresa lui Demidenko după ce l-am văzut pe scenă. O prezență caldă, senină... Odată aşezat la pian se transpunea într-o altă lume, reuşind să transmită toate acele stări şi senzații pe care doar muzica lui Chopin o poate face. Gândindu-mă la reperul meu dintotdeauna, şi anume varianta cu Marta Argerich, care deja devenise pentru mine un model, ei bine, am constatat că "idealul" meu tocmai fusese detronat în acea seară de interpretarea lui Demidenko. De ce? Simplu: Chopin nu este eroic, Chopin este sensibil! Ce am mai putut observa, prin analogie cu eroica Martha Argerich sau cu virtuosul Lang Lang, Demidenko "operează" cu tempo-uri ceva mai aşezate, lucru foarte bine venit în muzica lui Chopin. De asemenea, față de stilul celor doi pianişti enunțați mai sus, Demidenko este mult mai implicat în ceea ce interpretează, dar în acelaşi timp dă dovadă de calmitate, serenitate, rafinament şi un tuşeu delicat. Într-un cuvânt: Chopin.

O MARE LECȚIE DE MUZICĂ
MASTER CLASS MARIANA NICOLESCO
LA TELEVIZIUNEA NAȚIONALĂ

Tradiționalele Cursuri de Măiestrie Artistică, *Master Class*, oferite de soprana Mariana Nicolesco între o ediție şi alta a Festivalului şi Concursului Internațional de Canto *Hariclea Darclée* fac obiectul a patru pasionante emisiuni de televiziune. Le vom putea urmări pe TVR 2 în fiecare sâmbătă a lunii noiembrie, începând cu orele 17.

Primele două emisiuni sunt dedicate Bicentenarului naşterii lui Verdi şi Wagner. În **2 noiembrie** vom putea urmări Conferința Dr. Stephan Poen, medic foniatru, doctor în muzicologie, pe marginea creației celor două genii ale muzicii, însoțite de videoproiecții din creația lui Wagner, interpretate de mari artişti români: sopranele Maria Slătinaru, Eugenia Moldoveanu, Magdalena Cononovici şi tenorul Cornel Stavru.

În cadrul celei de a doua emisiuni, pe **9 noiembrie** o vom urmări pe soprana Mariana Nicolesco în marele repertoriu verdian, după care urmează *Recitalul Verdi - Wagner* susținut de tinerii artişti.

Adevăratul maraton liric pe care-l reprezintă *Concertul de Gală Master Class*, în care strălucesc tinerii interpreți, face obiectul celei de a treia emisiuni, din **16 noiembrie**, în cadrul căreia tenorii Corneliu Fânățeanu şi Vasile Moldoveanu primesc *Diploma de Onoare* şi *Medalia Darclée*, şi al emisiunii finale, din **23 noiembrie**, care încheie în apoteoză evenimentele lirice extraordinare dedicate memoriei legendarei noastre artiste Hariclea Darclée.

SORIN LERESCU 100-40

George BALINT

În devenirea sa spirituală, omul, ca animal-cultural, caută prin orice mijloace să-şi marcheze trecerea, ca probă şi probabilitate a desprinderii de precaritatatea muririi. Poate că cea mai răspândită formă referită unei atare practici este celebrarea vârstei. Inevitabil crescător, când numărul anilor încă măsoară copilăria şi tinereţea, ocazia aniversării este încărcată augural cu speranţa continuităţii în mai binele vieţii. Apoi, dincolo de 40 de ani, accentul acestui eveniment capătă o altă anvergură, după importanţa faptelor sărbătoritului, comensurate în spaţiul public. Omul se opreşte atunci din goana pentru cele ale traiului, din mersul "tot înainte", spre a privi puţin în urmă, de fapt asupra urmelor sale în contextul urmelor celorlalţi. Reflectând astfel, poate să-şi contemple parcursul, fie ca devenire, fie ca abatere, fie cu nostalgia irecuperabilităţii, fie cu încrederea în durabilitatea a ceea ce tocmai întreprinde. Nu toate urmele sunt demne de laudă, şi chiar onorabile fiind, nu toate urmele se cuvine a fi privite din perspectivă publică. Poate că între acestea din urmă, faptele cele mai sensibil potrivite reflecţiei sunt cele culturale, iar dintre ele, merită cu prisosinţă să le contemplăm pe cele ale artiştilor. În fine, ca să ajungem la subiect, faptele de compoziţie muzicală, ca urme ale gândirii omului misterios-cultural, sunt cu certitudine cele mai inefabile. Căci ce poate fi mai tainic şi totodată real-mişcător sufleteşte decât vibraţia sunetului, a cărui configuraţie este rodul gândirii unui om, şi căreia îi spunem îndeobşte muzică? Omul a cărui vârstă întru personalitate o omagiem prin adresarea textului de faţă este compozitorul Sorin Lerescu, ajuns în 14 noiembrie 2013 la fix patru decenii înainte de propriul centenar. Deja a lăsat o mulţime de urme asupra cărora se cuvine măcar răgazul unei minime enumerări, cum, bunăoară, compoziţiile simfonice, concertante şi vocal-simfonice, zecile de lucrări camerale, dar şi faptele de cetăţean al breslei, amintind aici iniţierea şi organizarea mai multor ani la rând a unui festival de muzică contemporană la Brăila (1997-2003), apoi la Bucureşti, unde, ca preşedinte al Secţiunii române (2003-2013) din cadrul Societăţii Internaţionale de Muzică Contemporană (SNR-SIMC), şi cu sprijinul substanţial al UCMR (preşedintelui Adrian Iorgulescu), a reuşit, prin realizarea şi coordonarea anuală a opt ediţii consecutive ale Festivalului "Meridian", o replică-versiune de iarnă a festivalului Săptămâna Internaţională a Muzicii Noi (organizat de UCMR şi derulat cu consecvenţă la sfârşitul lui mai, încă din 1991, S. Lerescu fiind directorul artistic al ediţiei a 14-a, din 2004). În acelaşi condens enumerativ amintim de borna fixată de Sorin Lerescu prin fondarea în 1982 a primului ansamblu instrumental bucureştean dedicat exclusiv muzicii contemporane, septetul "Traiect", prin a cărui neîntreruptă până azi activitate concertistică au fost lansate zeci de prime audiţii, cu precădere ale unor partituri semnate de compozitori români. De mai mulţi ani, S. Lerescu este membru în Consiliul Director al UCMR, şi încă de şi mai mulţi, profesor de contrapunct şi compoziţie la Universitatea "Spiru Haret" din capitală. Cei care-l cunoaştem pe Sorin în persoană, i-am remarcat şi-i preţuim sensibilitatea, altruismul, dragostea pentru muzică, colegialitatea şi spiritul de echipă. Referindu-ne la opera gândirii sale prin compoziţia muzicală - unde i-a avut ca principali maeştri pe Tiberiu Olah şi Anatol Vieru - aceasta poartă în primul rând amprenta unei naturi lirice, pentru care sunetul este o formă de atingere mângâietoare. Conceptual, S. Lerescu ia în vizor complementarele contrarii, de tip consonant-disonant, solo-multiplu, continuu-discontinuu, pe care le experimentează sonor în mai toate opusurile sale, adesea tematizându-şi programul componistic pe coordonatele unor serii deschise, referite unor clase de compoziţie denumite prin termeni proprii - *Phonologos* I-VI, *Suono tempo*, *Proportions* I-II (lucrări camerale în diferite combinaţii instrumentale); *Modalis* I-III (piese concertante, solist-orchestră) - sau prin genuri consacrate: *simfonie* I-V; *cantată* I-II; *solo* (peste 20 de titluri); *muzică electronică* (o lucrare); *muzică de scenă*

(opera de cameră "Urmuzica", op.44, 1998). Toate aceste repere de efaşafodaj ideatic, după cum S. Lerescu însuşi declara într-o anchetă a Revistei "Muzica" (2002), "se subsumează ideii de sensibilitate a expresiei şi de meditaţie asupra rosturilor existenţei, într-o lume a diversităţii destructurărilor şi a goanei după derizoriul şi insanitatea unor mituri prefabricate peste noapte în laboratoarele reclamei de tot felul…" De altfel, o bună parte din reflecţiile de muzician ale lui Sorin Lerescu au apărut sub tipar la Editura Muzicală (2011), într-un volum intitulat "În lumea muzicii contemporane". Făuritor artistic conştient de istoria şi neamul întru care fiinţează, rostuindu-l după năzuinţă şi, totodată, rostuindu-se pe sine după putinţă, Sorin Leresecu continuă să mediteze compunând muzică, şi să facă muzică cu bucuria lăuntricei nedumeriri a regăsirii de fiecare dată printr-o altă perspectivă în raport cu lumea, aşa cum, la începutul oricărui act componistic se află relaţia dintre mirarea compozitorului şi goliciunea albă a colii cu portative, din a cărei imaculat-odihnitoare aşteptare se pot închipui tăceri sonore nemaiauzite.

Să nu uităm

Vasilica STOICIU-FRUNZĂ

Chiar dacă nu şi-ar fi pus gândurile pe hârtie, cred că cei o sută de autori ai volumului pe care îl am în faţă ar avea sentimentul viu, puternic, obişnuit, al prezenţei unui OM – creator – dascăl - prieten (cum prea bine scrie pe a doua filă).

Cine sunt autorii? profesori de muzică, medici, ingineri, compozitori, dirijori, instrumentişti, actori, cântăreţi, muzicologi, ziarişti... De unde sunt ei? de peste tot: Iaşi, Comăneşti, Cluj-Napoca, Bucureşti, Timişoara, Oradea, Târgovişte, Galaţi, Piatra-Neamţ, Arad, Braşov, Constanţa, Tel Aviv...

Parcurg volumul cu interes şi emoţie, revin asupra multor pasaje, cunosc autorii - pe mulţi îi cunoşteam, desigur, de mult, dar cuvântul pe hârtie e o altfel de oglindă - o las, reiau şi mă gândesc la portretul re-compus din cuvinte-mărturii şi imagini-document, în 488 de pagini.

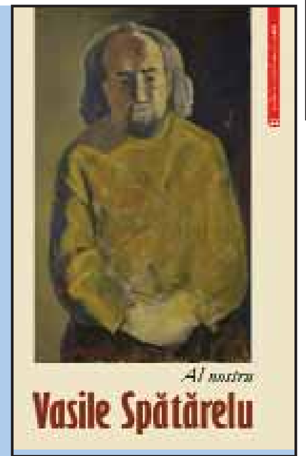
E lesne de înţeles că acest volum a apărut din multă iubire.

Doamna-mamă a dorit sa-şi prezinte soţul în faţa fiului în ipostaze simple, calde, subiective şi obiective, extrase din anturajul colorat şi select al omului-creator-dascal-prieten.

Fiecare capitol e o clipă de viaţă cu dublu sens, autor - “subiect”, “subiect” - autor şi devine tulburătoare unitatea în marea diversitate a gândirii, percepţiei, vocaţiei, relaţiilor dintre aceştia.

Ca într-un destin wagnerian, mai multe leit-motive compun detaliile portretului: modest, meditativ, sensibilitate, talent, omenie, spirit. Construcţia muzicală împletită din “leit-motive”, ţese locuri (în juriu, la pescuit, pe malul oceanului, pe scenă, la facultate…), cu dialoguri (la Uniunea compozitorilor, la o repetiţie a corului de copii, cu un prieten drag, sau cu altul, după concurs, la ore, cu fiul şi soţia, cu maeştri), cu sentimente şi multă muzică bună, pe scena unei vieţi pământene întreruptă şocant într-o dimineaţă de martie.

OMUL cucerea prin discreţie, o formă de sfioşenie-simplitate simţită, firească, remarcată de toţi cei impresionaţi pană la neputinţa de a înţelege “cum făcea”? Teoretic, acest fel de a fi creează o imagine ştearsă, ne-semnificativă, unul în rând cu ceilalţi. La el era exact invers: discreţia îl făcea mai prezent, mai distins, mai cuceritor în ceea ce spunea şi făcea. OMUL era serios, “lucru” rar, greu de înţeles şi acceptat într-o comunitate românească ce foloseşte des, când nu are argument, o zicală periculoasă: “capul plecat sabia nu-l taie”...

CREATORUL - compozitor a deschis porţi spre suflete. S-a întâlnit pe căi doar de el ştiute, cu Eminescu, Arghezi, Blaga, a “meditat la Enescu”, a iubit vocea cântată, glasurile orchestrei şi intimitatea camerală, semnând cu viaţa sa fiecare sunet gândit, şoptit, strigat, trăit.

CREATORUL - compozitor a fost pus la zid de minţi înfierbântate, de grupări “alese”, primitive şi frustrate, care, atunci când li s-a deschis puţin uşa cuştii, au sărit asupra celor care…le-au dat mâncare/ştiinţă, şlefuire cu care ar fi putut să trăiască demni; paginile cărţii sunt grăitoare.

DASCĂLUL - profesorul a semnat pe destinele discipolilor aşa cum fac spiritele înalte, adică lăsându-i liberi în personalitate, îndrumându-i discret, dar ferm, nepermiţându-şi să-i strivească. Şi au ieşit din mâna sa alţi creatori şi dascăli.

Deasupra tuturor acestor lucruri, ca un braţ protector, a stat întotdeauna PRIETENIA adevărată, implicată, în general de lungă durată, cu interesul prieteniei şi-atât, cu riscurile şi împlinirile asumate. Între coperţile acestei cărţi sunt o sută de prieteni. Câţi or mai fi prin lume? Probabil, cu mulţi s-a reîntâlnit şi în lungile călătorii printre stele…

Unii îi spuneau “maestre”, alţii “dom’ profesor”, unul i-a spus „tata”, alţii, „Made”. Aşa va rămâne, ”al nostru Vasile SPĂTĂRELU”.

...”Îmi deschid încet privirea,/Vreau s-o arunc, dar ea ămi şopteşte,/Gândurile moarte suna/În tavernă se anunţă/ LI-BER-TA-TE.” (Vasile Spătărelu, *Clopotul*)

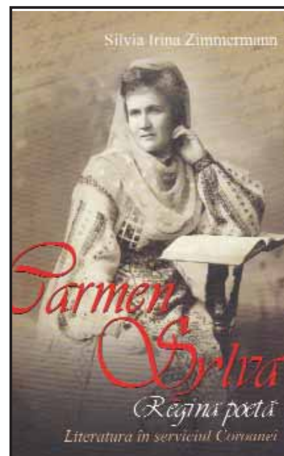
Al nostru Vasile Spătărelu (1938-2005) volum apărut la 75 de ani de la naşterea compozitorului, Editura PERFORMANTICA, Institutul Naţional de Inventică, Iaşi 2013

REGINA POETĂ

Sanda HÎRLAV MAISTOROVICI

Pe Silvia Irina Zimmermann, o persoană delicată, modestă şi nespus de dedicată cauzei de a face cunoscută Arhiva Regală de Wied din Neuwied (Germania), în calitate de membră a Centrului de Cercetare Carmen Sylva din cadrul Arhivei, am cunoscut-o la Simpozionul Internaţional „George Enescu”, unde a prezentat o comunicare despre activitatea de mecenat pe care a defăşurat-o Regina Carmen Sylva în cazul lui George Enescu. Domnia sa a cercetat cu seriozitate dar şi cu mult suflet preocupările artistice ale Carmen Sylvei, elaborând o teză de doctorat care a fost tradusă în parte şi în limba română, devenind în anul 2013, o splendidă apariţie editorială în traducerea Monicăi Livia Grigore, sub egida editurii ALL şi beneficiind de onoarea de a fi prefaţată de A.S.R. Principele Radu al României (ISBN 978-606-587-066-6).

Cartea Irinei Zimmermann se structurează firesc în două mari secţiuni: prima cuprinde un studiu pe cât de ştiinţific elaborat, pe atât de accesibil oricărui cititor, tânăr sau vârstnic care ar vrea să cunoască personalitatea de excepţie a Reginei Elisabeta a României, născută Prinţesă de Wied; cea de-a doua conţine o biografie în imagini a Reginei prezrntând fotografii, imagini din Arhiva Princiară de Wied puse la dispoziţia publicului larg.

Studiul referitor la personalitatea Reginei comentează pentru început, cu acurateţe critică dar şi cu admiraţie, activitatea literară a acesteia, începând cu aforismele publicate pe cărţi poştale din a căror vânzare se iniţiau activităţi caritabile, trecând prin legitimarea şi motivarea propriei activităţi literare ca pe o activitate pornită din propria făptură, dedicată semenilor şi închinată întregirii din propria sa perspectivă a imaginii ţării pe care o conducea. *Ea îşi justifică activitatea de scriitoare prin faptul că scrie pentru „semeni întru simţire” şi pentru „semeni întru suferinţă”* (pag. 40). Sunt trecute în revistă toate creaţiile literare ale Reginei: romanele scrise în colaborare cu Mite Kremnitz, poeziile, basmele, scrierile autobiografice, studiul conţinând şi un splendid capitol intitulat *Ex libris* unde sunt prezentate fotocopii ale ediţiilor Princeps apărute în timpul vieţii Reginei (tipărite în străinătate, dar şi în ţară, în limbi diferite) şi imagini ale ilustraţiilor care le-au însoţit, totul prezentat cu acribie ştiinţifică, tipic germană. Autoarea studiului evidenţiază atât aspectele moralizatoare ale creaţiei literare a Reginei, cât şi cele estetice, contextualizând şi plasând creaţia acesteia în spaţiul cultural al vremii, atrăgând atenţia asupra părţilor cu adevărat valoroase ale acesteia, întregind acest peisaj cu părerile scriitorilor români ai vremii: Vasile Alecsandri, George Coşbuc, Nicolae Iorga, Cincinat Pavelescu. Concluzia autoarei acestei cărţi fascinante este că opera literară a Carmen Sylvei, *ca document al timpului, cuprinde multe faţete din perspectivă literara istorică* (pag. 93), conducând spre ideea că activitatea Reginei Carmen Sylva în acest domeniu, ca şi în celelalte domenii artistice a fost pusă în cea mai mare parte *În serviciul Croanei.*

Notăm în final că Liceul de Artă din municipiul nostru poartă numele consacrat de Regină activităţilor sale artistice: *Carmen Sylva* (*Carmen* – cântec *Sylva* – pădure) şi credem că e util să reamintim cititorilor cum şi-a explicat Ea numele ales: *Cântul pădurii, Carmen Sylva, este numele meu, nume sub care m-am ascuns vreme îndelungată (...) şi pe care dacă îl scot astăzi la iveală este fiindcă mulţi copii şi-au dorit acest lucru, şi fiindcă acum am păr alb şi aş fi putut fi bunică, dacă ar fi vrut bunul Dumnezeu. Aşa că aş dori să fiu bunica tuturor copiilor...*

Muzica militară

Ioan GOLCEA

Brăila - oraşul atestat la 1368, cu o bogată viaţă culturală şi spirituală, cu o istorie fabuloasă (după un termen la modă), aşezat în formă de amfiteatru cu scena la Dunăre - a găzduit o amplă manifestare cultural-artistică locală de rezonanţă europeană: ***Festivalul Internaţional al Muzicilor Militare,* ediţia a XI-a**. În prezenţa oficialităţilor, a invitaţilor, a unui public numeros şi impresionant, a televiziunilor şi a presei, s-a desfăşurat o epopee a muzicilor militare reunite într-o desfăşurare de forţe aflate sub bagheta - organizatorică şi regizorală a - colonelului *Petrea Gogu,* „iniţiatorul şi managerul singurului festival internaţional de gen din România".

Cultura în acest oraş a fost o vocaţie, amintindu-ne de instituţii ale trecutului (precum *Filarmonica*) sau cele ale prezentului: *Teatrul „M. Filotti", Muzeul de Istorie,* casele memoriale *„P. Istrati", „Nică Petre", „Perpessicius",* la care se adaugă numele glorioase care au aureolat această urbe de la părţile Orientului: *Panait Istrati, Nae Ionescu, Mihail Sebastian, Hariclea Darclée, Ana Aslan*. Monumente-efigie ale oraşului sunt *Biserica „Sfinţii Arhangheli", Biserica „Greacă", Biserica „Sfântul Nicolae"* (cu pictura lui Gh. Tăttărescu).

În Brăila vremurilor noastre se desfăşoară *Concursul Internaţional de Canto „H. Darclée", Festivalul de Folclor „Cântecul de dragoste de-a lungul Dunării", Concursul de muzică uşoară „G. Grigoriu", Festivalul de muzică folk „Chira Chiralina, Festivalul Internaţional al Muzicilor Militare*. Acest ultim festival ne aminteşte de cele 18 decenii de când fiinţează în istoria românilor muzicile militare, pe lângă care nu putem trece nepăsători atâta vreme cât această „instituţie" a fost prezentă la toate evenimentele istorice din epoca modernă şi contemporană a ţării, fiind slujită de muzicieni precum *E. Hübsch, I. Ivanovici, M. Mărgăritescu, I. Vlăduţă, I. Purcărea, E. Massini, S. Horceag, D. Eremia, S. Dinu, E. Ursu* şi mulţi alţii.

În cele 18 decenii de existenţă, Muzicile Militare au trecut de la „însoţirea" regimentelor din „Straja Pământeană" de la 1830 la *paradele muzicale,* la *concerte de fanfară* şi la *show muzical*. Fanfarele au adus în parcuri, în săli de bal şi de concert repertoriul european - de la uverturi la arii de opere şi operete - şi cântece şi jocuri populare naţionale în aranjament pentru formaţii de suflători, modelând auzul armonic al românilor şi gustul pentru muzica de ansamblu. În timp, fanfarele militare au devenit mesagere ale muzicii pentru toate sufletele, devenind un fervent factor educaţional şi o componentă a vieţii muzicale româneşti.

Festivalul Internaţional al Muzicilor Militare de la Brăila este susţinut de aproximativ 250 de instrumentişti virtuozi din România, Turcia şi Republica Moldova. Din ţară au participat: *Muzica Militară a garnizoanei Iaşi* - dirijor *Alexandru Matesică, Muzica Militară a Regimentului 30 Gardă „Mihai Viteazu"* - dirijor *Liviu Voicu, Muzica Militară a Forţelor Navale Române Constanţa* - dirijor *Cornel Ignat, Muzica Militară a Academiei Forţelor Aeriene „Henri Coandă" Braşov* - dirijor *Sorinel Vânt, Muzica Militară a Garnizoanei Brăila* - dirijor *Petrea Gogu,* iar ca invitaţi externi au fost *Orchestra Militară a Brigăzii 1 Infanterie motorizată „Moldova"* - dirijor *Andrei Pelipetchii* şi *Muzica Militară a Forţelor Aeriene din Turcia* - dirijor *Murat Öztürk.*

Festivalul Internaţional de la Brăila a vizat excelenţa în viaţa comunităţii locale, cea care a beneficiat de evoluţia adevăratelor elite ale şcolilor instrumentale şi de interpretare muzicală, dar şi de o coordonare muzical-coregrafică pe măsură. Fanfarele participante sunt alcătuite din virtuozi ai instrumentelor de suflat şi de percuţie, cu o tehnică individuală complexă, cu sonorităţi ample şi totodată pastelate, nuanţate timbral, purtând amprenta unei muzicalităţi evidente.

În cele trei zile de parade, concerte şi de spectacole în parcuri şi pe Faleza Dunării brăilene, formaţiile instrumentale au prezentat un program divers, cu piese din repertoriul de fanfară, de operă, de operetă şi simfonic, muzică uşoară, music hall, jazz, muzică pop, muzică populară, evidenţiind valoarea ansamblurilor, a soliştilor instrumentişti şi vocali.

Nota dominantă a Festivalului a constat în *îmbinarea interpretării muzicale cu mişcarea coregrafică a instrumentiştilor,* evident fiind caracterul militar al desfăşurării programului fiecărei formaţiuni, aflate sub *pecetea artisticului* prezent în ţinuta participanţilor, în interpretarea muzicală, în alcătuirea programelor, a coregrafiilor tematice ale show-urilor şi în vigoarea mişcărilor corporale insuflate de şefii de muzică.

Ca noutate în arta militară şi în creşterea intensităţii spectaculozităţii spectacolului au fost exerciţiile demonstrative ale *Drill Team*-ului Regimentului 30 Gardă „Mihai Viteazul" (instructor Dan Enache), un moment superlativ al concentrării, coordonării mişcărilor, a rezistenţei psihice şi fizice şi a măiestriei coregrafice, pentru care militarii subunităţii au obţinut, în străinătate, diplome pentru „profesionalism şi aptitudini excepţionale".

Totodată, între demonstraţiile instrumentiştilor militari, managerul festivalului, col. *Petrea Gogu* a promovat tinerele talente coregrafice (cu o evoluţie de la dans sportiv la breakdance) de la *Şcoala de Dans Sportiv, Şcoala Populară de Arte „Vespasian Lungu", Clubul de Dans Sportiv „Valentina Dance"* şi *„LiL MoTioN Dance School"* din Brăila - grupuri de tineri extrem de dăruiţi manifestării artistice şi sincronizării de ansamblu.

Finalul Festivalului a fost apoteotic, sincretic şi copleşitor prin reunirea ansamblurilor, a muzicii, mişcării coregrafice şi a luminilor scenice şi de artificii, având ca temă omagiul eroilor căzuţi pe câmpul de luptă. Precedat de conferirea Trofeului Festivalului şi a diplomelor pentru participanţi, ediţia a XI-a a *Festivalului Internaţional al Muzicilor Militare de la Brăila* s-a constituit într-o apoteoză a muzicilor militare reunite într-un conclav internaţional, dirijate de colonelul *Valentin Neacşu* - Şeful Serviciului Muzicilor Militare.

În actuala performanţă a Muzicilor Militare, apreciez că acest departament sonor şi de mişcare coregrafică al Muzicii Militare de divertisment este o componentă a vieţii de concert şi de spectacole din ţară, având nevoie de o amplă publicitate şi susţinere logistică.

Felicităm organizatorii, oficialităţile, sponsorii, artiştii-interpreţi şi pe inimosul colonel ***Petrea Gogu***, cel care oficiază cu dăruire şi har la pupitrul Muzicii Militare a Garnizoanei Brăila şi crează evenimente memorabile.

Eugenia Văcărescu Necula

Grigore CONSTANTINESCU

Se pot spune multe la despărţirea de cei care ne-au fost apropiaţi în idealuri şi realizări. Împreună cu Eugenia Văcărescu, făceam parte din aceeaşi generaţie, a celor născuţi în acelaşi an. Am privit împrejurul nostru şi am numărat între noi pe cei care şi-au găsit drumul vieţii în muzică şi, oarecum, cred că trebuie să gândim că eram, demult, ultima generaţie de pace, generaţie venită într-un timp de „încă" linişte, înaintea războiului cel mare. Fără orgolii, suntem o generaţie care şi-a împlinit destinul, depăşind potrivniciile. Fiecare dintre cei născuţi în acel timp poate să spună astfel, deoarece ajunşi în secolul XXI, vorbim deja de trăirea vieţii noastre, fără mânie.

Colega mea de generaţie, Eugenia Văcărescu-Necula, a insistat, din exces de modestie, să nu mai vorbesc despre viaţa ei de artistă la termenii care consacră vreun titlu de protocol, deoarece felul ei de a fi se deosebeşte de reverenţele acordate unor asemenea titluri. Rămâne deci alternativa observaţiilor cotidiene, pentru deceniile de carieră pline de repetiţii, înregistrări, concerte, colaborări, proiecte şi turnee în lumea mare, realizate împreună cu Corul de copii Radio. Poate că o observaţie este totuşi necesară, pentru a spune că „ieşirea în larg" aparţine momentului în care a acceptat această ipostază, de a deveni „mâna care conduce" un ansamblu prestigios – Corul de copii Radio – preluat de la dirijorii ce au precedat-o. Un instrument artistic viu, nu un ansamblu în sensul tradiţional al cuvântului, ci o formaţie care, anual, eliberează coriştii "vârstnici", apropiaţi de pragul adolescenţei, şi primeşte coriştii tineri, aflaţi în primele clase de şcoală. Altfel spus, un ansamblu care învaţă neîncetat cum şi ce se cântă. Mişcarea aceasta perpetuă a cerut dirijorului-pedagog o subtilă stăpânire a profesiei şi psihologiei, pentru a face din copiii cu aptitudini, virtuali muzicieni. Un fel de evaluator combinat cu producător, un artist care, totodată, la momentele dificile ale ieşirii pe scenă, devine interpret stabil cu mici artişti profesionişti stăpâni pe mijloacele lor de exprimare.. Cine ascultă înregistrările Eugeniei Văcărescu, realizate în şirul lung al anilor, împreună cu copiii săi, mereu schimbaţi, mereu aceeaşi, constată că există un criteriu al calităţii care rămâne neschimbat, pe linia constată a performanţei. Cine l-a asigurat acest nivel ? Răspunsul se presupune, căci aparţine înaltului profesionalism al Eugeniei Văcărescu-Necula, celei care refuza să îi acord vreun titlu, pe drept meritat pentru ce a făcut, pentru cine a fost, în toate momentele vieţii sale de artist şi om. Poate gândurile celor care au preţuit-o, proiectate în pagini de cronică, pagini de carte sau înregistrări, să suplinească absenţa aprecierilor, determinată de respectarea dorinţei sale de a nu fi lăudată. Deşi, nu se prea poate fără.

Cunoaşterea Eugeniei Văcărescu ţine de mai multele ei însuşiri. Talentul muzicianului interpret, o inteligenţă deosebită, o cultură care lasă larg acces neliniştii, curiozităţii analitice, o latură pragmatică în care se îmbină organizarea muncii, programelor, supravegherea disciplinei în relaţia cu copiii dar şi, în viaţa particulară, stăpânirea volanului maşinii sale. Acasă cânta la pian, pe scenă dirija corul, în sala de concerte asculta muzică, în turnee nu uita ideea vizitării monumentelor şi nici cultivarea relaţiilor care îi puteau deschide alte orizonturi. Mai există, din componentele portretului Eugeniei Văcărescu, dimensiunea prieteniei, cea de ocrotitoare afectuoasă a familiei, cu preferinţele pentru cei doi nepoţi. Descrierea nu ar fi completă dacă am uita că ţinea foarte mult la comportamentul elegant şi calitatea vestimentaţiei, puţin excentrice. Ar mai fi de adăugat şi multe alte observaţii, doar ne-am ştiut de multă vreme, nu oricum ci cu iubire. Dintre acestea, să amintim măcar simţul dreptăţii, care a făcut-o adesea mai mult să sufere, fără a mărturisi, nu trebuie uitat, nici lupta pentru a învinge încrâncenarea bolii care, finalmente ne-a răpit-o.

Eugenia Văcărescu, pe scenă, acea personalitate admirată, iubită şi aplaudată, a fost simbolul victoriei unui ansamblu unic, aşa cum socotim că este Corul de copii Radio. O regăsim astfel oglindită de scrieri, cronici, cărţi, emisiuni de radio şi televiziune, înregistrări studio şi live, discuri. Cu sau fără propria sa dorinţă, să spunem că a fost, în lumea muzicii, o Maestră… Plecarea sa din mijlocul nostru ne întristează amarnic, aşa cum este firesc, atunci când se stinge lumina vieţii celor dragi.

Emil Pinghiriac

În satul Bereşti, unde astăzi bat clopotele, s-a născut în 1933 **Emil Pinghiriac.** Fiu al **Agripinei** şi al Preotului **Haralambie**, fratele **Adinei,** tatăl **Ralucăi şi** al lui **Daniel,** bunicul **Cătălinei** şi al **Anei Veronica,** unchiul iubitor al **Margaretei** şi al **Ralucăi,** soţul şi sufletul pereche al **Cameliei,** cu numele de botez **Georgeta.** Acesta a fost OMUL **Emil Pinghiriac.** Jovial, energic, plin de inspiraţie a străbătut viaţa ca o rază de lumină sau ***O rază de soare.***

Educat la Şcoala Ieşeană, Facultatea de Litere şi Conservatorul de Muzică, baritonul **Emil Pinghiriac** a cântat pe scenele tuturor operelor din ţară. Harul său muzical s-a revărsat şi în studiile doctorale, în activitatea de regizor şi cea de profesor universitar.

A lăsat în urmă studenţii săi, vlăstare puternice şi de valoare.

Serios şi meticulos şi-a notat întreaga viaţă, zi de zi, într-o serie de jurnale. Din acestea şi-au găsit izvorul cele zece cărţi pe care le-a scris.

Alături de el, timp de 38 de ani a stat cu dragoste şi credinţă soţia sa. Dragostea şi muzica au legat pentru totdeauna destinele lor.

Pe 4 octombrie, la împlinirea vârstei de 80 de ani, i-au fost alături prietenii dragi şi familia, tineri şi mai puţin tineri. **Emil Pinghiriac** şi-a luat rămas bun de la viaţă într-o clipă, fericit, *doar cu un suspin.*

Cu regret, ne despărţim acum de un **om** şi un **artist de valoare.**

Familia şi prietenii săi îl vor păstra mereu în amintiri şi în suflete.

DARUL UNUI MAESTRU

Florian LUNGU

Ne bucură să semnalăm reeditarea, sub egida **Editurii Muzicale,** a unui valoros opus teoretic prin intermediul căruia un muzician de ținută ne introduce, apoi ne călăuzește cu recunoscută competență în mirificul tărâm al armoniilor jazz-ului – suport și stimul

pentru creativitatea spontană caracteristică genului. Intitulat sugestiv **„ARMONIA APLICATIVĂ ÎN IMPROVIZAȚIA DE JAZZ, POP ȘI ROCK"**, volumul reprezintă o lucrare de referință datorată pianistului, compozitorului, aranjorului, profesorului **Marius Popp**, ca sublimat al unei activități de o viață în practică muzicală neîntreruptă și totodată drept prestigioasă împlinire a vocației sale de mentor al tinerei generații.

Bine gândită, judicios pusă în pagină printr-o exprimare elevată, dar deopotrivă explicită, accesibilă, lucrarea răspunde unor comandamente de ordin istoric, teoretic și aplicativ, gradate logic de la simplu la complex, în capitole succesive. Astfel, semnificativă apare tratarea procedeului de ***improvizație*** în istoria muzicii până în veacul trecut când jazz-ul a reabilitat efectiv acest concept drept primordial mijloc de travaliu variațional. Fiindcă în jazz s-a impus ***instrumentistul-improvizator***, un liber-cugetător muzical care se deosebește fundamental de ***instrumentistul-interpret*** de tip clasic, tributar fidel al partiturii. Binevenite-s definirile, într-un capitol introductiv al lucrării, conferite unor noțiuni de bază precum ***tonalitatea***, ***gama***, ***acordul***, ***armonia***; noțiuni dezvoltate prin clasificări, explicitate în detaliate pagini dedicate ***funcțiilor***, ***progresiilor***, ***substituțiilor*** acordurilor, odată în plus exemplificate în ***anexe***. Sporirea complexității acordurilor pornindu-se de la trisonul primordial la care se adaugă în jazz drept al patrulea și al cincilea sunet – în configurație strânsă sau lărgită, în stare directă sau în răsturnări – ***septima***, ***nona***, ***undecima***, ***terțiadecima***, este tratată evolutiv în diversele faze de modernizare ale limbajului și expresivității genului.

Un capitol important dezbate, sub termenul generic de ***voicing*** agregarea sunetelor acordurilor în acompaniamentul armonic al liniilor melodice. O atenție specială este acordată în capitolul IX al lucrării, ***modurilor*** din muzică, fie ele clasice grecești, simetrice (cromatice, hexatonale), neoclasice și desigur, modul specific de ***blues*** – toate estimate în conexiune nemijlocită cu armonia. În chip firesc este deslușită inclusiv abordarea practică a improvizației prin exerciții corespunzătoare, în acest caz profesorul **Marius Popp** fructificându-și experiența proprie dobândită în anii în care a coordonat primul curs de improvizație de jazz din țară inițiat cu succes de domnia sa la Școala populară de artă, continuat la Conservator.

Spre finele Tratatului de armonie aplicativă este estimată analitic o specie tipică jazz-ului cultivat de muzicienii afro-americani, ***blues-ul*** (cu subgenul ***boogie- woogie*** derivat din el), al cărui concept apărut cu mai bine de un veac înainte peste ocean a fost preluat și asimilat practicii jazz-istice de pe toate meridianele...

Departe de a rămâne o lucrare teoretică aridă, volumul abundă în concretizări, exemple și exerciții menite să legitimeze atributul ***aplicativ*** înserat în titlu. După cum afirma în „Cuvântul înainte" al cărții profesorul universitar **Nicolae Coman**, putem vorbi despre un îndreptar cât se poate de util celor care doresc să îmbrățișeze și să cultive în mod concret acest gen muzical sinonim cu „libertatea gândirii, sunetul proaspăt, melodiile nostalgice, ritmul frenetic, armoniile scânteietoare, colaborarea pe viu cu diverși parteneri (...) într-un proces de creație colectivă care rămâne, pentru neinițiați, acoperit de mister, de o aură magică și de norul semnelor de întrebare".

“Copacul” - videoclip cu Angela Gheorghiu

Dorin MANEA

Celebra noastră soprană a lansat un videoclip pentru marele şlagăr “Copacul”, împreună cu MediaPro Music. Filmările au avut într-un conac părăsit de pe domeniul fostului Palat Ghika, în regia lui Bobby Păunescu, iar director de imagine a fost Viorel Sergovici. Filmările s-au desfăşurat pe durata unei singure zile, însă echipa a lucrat câteva luni la conceptul videoclipului. “*Am ales să lucrez cu Bobby Păunescu pentru că îmi place înclinația sa desăvârşită către bun gust în film. L-am rugat să-l avem alături ca director de imagine pe fiul reputatului Viorel Sergovici*”, a spus Angela Gheorghiu.

Muzica piesei “Copacul” este compusă de Jolt Kerestely, textul piesei a fost scris de Ovidiu Dumitru, iar orchestrația a fost realizată de Steven Mercurio. Înregistrarea a fost realizată în studioul Radio România, alături de Orchestra Națională Radio, dirijor Tiberiu Soare. Ingineri de sunet: Andrei Barbu, Călin Ioachimescu. Producător executiv din partea Radio România: Oltea Şerban Pârâu. Coproducție Fundația Angela Gheorghiu şi Radio România.

“*Jolt Kerestely a fost extrem de inspirat cu această melodie, dar şi cu alegerea primului interpret, minunatul Aurelian Andreescu! Amândurora le port recunoştință pentru că m-au făcut de mică să îmi promit că într-o zi o voi relua în cel mai măreț mod posibil în România. Am încercat efectul piesei pe mai multe scene din lume: prima oară a fost în concertul alături de superbul meu coleg şi prieten, Placido Domingo, la Londra în Arena O2. De atunci, interpretez această piesă aproape în fiecare concert al meu*”, a mai spus Angela Gheorghiu.

Un trio timişorean

Dan CHIRIAC

Videoclipul intitulat „Evoluția muzicii uşoare româneşti“, lansat pe canalul YouTube, a înregistrat sute de mii de vizualizări doar în primele zile. Un videoclip cu o idee simplă şi un stil neobişnuit pentru showbizul autohton. Protagoniste - timişorencele Marta Cotuna, Ana Huțu şi Beck Corlan. Până acum fetele au refuzat ofertele televiziunilor şi ale presei scrise. Goana după publicitate, succes şi bani nu sunt principiile după care aceste fete îşi conduc viața. După cum scrie ”Adevărul”, ele frecventează biserica nondenominațională evanghelică neoprotestantă „Casa Închinării“ din Timişoara - „Biserica tinerilor“ sau „Biserica pentru o nouă generație“, apărută în anul 2004. Modul de manifestare a credincioşilor este aparte: tinerii se exprimă prin muzică contemporană, rock şi pop. Aici sunt tineri talentați nu doar în domeniul muzical, ci şi în alte domenii ale artei, absolvenți ai Facultății de Arte sau ai Liceului de Arte. Clipul intitulat puțin cam pretențios „Evoluția muzicii uşoare româneşti“ anunță lansarea albumului „Jar sub mine“ al Martei Cotuna şi este de fapt un potpuriu dens. În nouă minute şi 18 secunde, fetele au rezumat 67 de refrene, de la „Zaraza“ lui Cristian Vasile, din 1931, până la „Ecou“, interpretat de Elena şi Glance, din 2013. „A fost o uşurare să aleg muzica. Dar e totuşi greu să o alegi în România. Nu pot să rămân nepăsătoare când văd cum muzica e furată, subapreciată, promovată prea puțin, lipsită de respect şi chiar batjocorită, din păcate“, a scris Marta Cotuna pe site-ul ei oficial.

Jumătate de veac pe scenă!

Octavian URSULESCU

În ziua de azi, cu stress-ul cunoscut al vieții de artist, e o performanță în sine doar aceea de a ajunge cu bine la 70 de ani, darămite să sărbătoreşti această frumoasă vârstă pe scenă, într-un concert de aproape 4 ore! Ei bine, performanța îi aparține acestui adevărat atlet al muzicii, de 50 de ani neobosit, străbătând mările şi oceanele învolburate ale vieții şi ale unei prodigioase cariere fără o clipă de odihnă, fără a se plânge, fără a cere nici un "time out". Ai spune, când îl vezi, în concerte sau dirijându-şi orchestra la emisiunea de mare audiență a ProTV "Dansez pentru tine", că are 70 de ani? Hai să fim serioşi, e la fel de tonic, de dinamic, de pus pe glume ca în anii studenției la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din Bucureşti, iar vocea, nepusă la păstrare, ci antrenată în multe zeci de concerte anual, e la fel de strălucitoare, cu un ambitus impresionant. Tocmai din acest motiv a fost o idee inspirată aceea de a deschide spectacolul de mare anvergură (orchestră de 50 de persoane, cu vestimentații identice şi pupitre inscripționate PG, ca pe vremea lui James Last, cu care s-a "intersectat" de multe ori în Germania!) cu un grăitor

Petre Geambaşu alături de formația sa

şi emoționant remember: pe ecran Petre Geambaşu cânta "Granada" în... 1969 la festivalul internațional de la Soci (unde a fost numit "Caruso din Balcani" şi a cucerit Premiul pentru cea mai bună voce a festivalului), după care a preluat microfonul şi a cântat aceeaşi celebră piesă, ca şi "Mandolinata" şi altele din vremea începuturilor, ridicând spectatorii în picioare!

Alături de Doina Spătaru

Spectacolul "Petre Geambaşu la aniversare" de la Sala Palatului a reuşit să umple incinta în condițiile unei concurențe acerbe şi, am spune, neloiale

(căci organizatorii noştri preferă soluţia comodă a aducerii unor vedete străine, câştigând bani mulţi, în loc să sprijine talentele autohtone, pe seama cărora şi-au făcut un nume şi, să recunoaştem, bunăstare...): frontispiciul impozantei săli era împânzit cu bannere uriaşe anunţându-ne concertele cu Tom Jones, Joe Cocker, BZN, Julio Iglesias, Toto Cutugno, Oscar Benton, Demis Roussos, Mireille Mathieu, între care apăreau, stingheri, şi câţiva artişti români. Spre satisfacţia noastră (şi, suntem convinşi, şi a lui, fiindcă a investit timp, energie, nervi şi bani), Petre Geambaşu a avut mai mulţi spectatori decât unii dintre invitaţii de peste hotare! Evident, un merit l-au avut partenerii media ("Actualitatea Muzicală", "Ultima oră", "Literatorul", Europa FM, "Taifasuri", "Formula AS", ş.a.), sponsorii (Trust Motors – importator oficial al mărcilor Peugeot şi Citroën în România, Marshal Turism, restaurantul "Vatra neamului"), prietenii, în frunte cu scriitorul Carol Roman. Eleganţa spectacolului, care ne-a amintit de vremurile bune de altădată (de când n-am văzut un program de sală...), a fost sporită de distincţia prezentatoarei Iuliana Tudor (concertul a fost filmat de TVR2 producător Dan Banu, să sperăm că va fi retransmis în curând şi... în întregime).

Călin Geambaşu, Adriana Vlad

Începuturile... vieţii artistului au fost evocate, cu umor, de un mambo (dans cubanez apărut în anii '40, părintele cunoscutului cha-cha), interpretat cu aplomb de excelenta orchestră dirijată de Viorel Sârbu. Apropierea de muzică a lui Petre Geambaşu s-a făcut prin prezenţa în corul de copii Radio, la 10 ani, apoi prin prima chitară acustică, dăruită de sora sa la 15 ani; primul pian şi l-a putut cumpăra abia la 25 de ani, ca student la Conservator, când era deja solicitat în concerte. A cântat sub bagheta marilor dirijori Sile Dinicu (Radio), Alexandru Imre (Electrecord), Valenţiu Grigorescu (Teatrul "Ion Vasilescu"), după care şi-a alcătuit în 1977 propria formaţie, Star 2000,

I. Tudor, A. Ţurcaşiu, P. Geambaşu

Petre Geambaşu Show Band

cu care a colindat lumea (în fosta URSS a susținut turnee de mare succes timp de două decenii). Firesc, un loc special în concert i-a fost rezervat Doinei Spătaru, cu care Petre Geambaşu formează cel mai longeviv cuplu artistic, ei cântând împreună de 35 de ani! Au fost colegi la Teatrul "Ion Vasilescu", Geambaşu fiind cel care i-a oferit cel dintâi contract în Vest: Doina nu poate uita nici acum şocul pe care i l-au produs vitrinele magazinelor din Stuttgart... Sub bagheta acestuia, solista ne-a reamintit distincția obținută la "Cerbul de aur" 1970 (cu "Poarta sărutului" de Alexandru Mandy), după care a făcut o reverență în fața colegilor de breaslă Mihaela Runceanu, Gigliola Cinquetti, Domenico Modugno, Alain Barrière ("Ai plecat", versiunea românească a şlagărului "Tu t'en vas", cântată în duet cu Petre Geambaşu).

Petre Geambaşu s-a căsătorit în 1971 cu Cristina, care-i este şi acum alături. Rodul iubirii lor, Călin, a moştenit întrutotul talentul componistic şi interpretativ al tatălui său, fiind la rându-i absolvent al UNMB şi laureat al festivalului de la Mamaia. Fostul component de bază al "Şcolii vedetelor", faimosul colectiv al lui Titus Munteanu, a interpretat cu lacrimi în ochi, la pieptul părintelui său, tulburătoarea piesă pe versurile lui Florin Busuioc "Două destine pe-acelaşi drum" ("Dos corazones, dos historias", lansată de Julio Iglesias împreună nu cu fiul său Enrique, ci cu Alejandro Fernandez): "Mi-ai spus poveşti pe vremuri, eram un băiețel/ Parcă te-aud cum murmuri încet un cîntecel/ Vrăjit de vocea-ți caldă în brațe adormeam/ Şi-ți spun acuma, tată, ca tine mă visam...". Călin Geambaşu, care are la rându-i propria orchestră (din cadrul căreia a fost prezentă acum doar talentata solistă Adriana Vlad), a dat viață câtorva "cover"-uri, predând şi el ştafeta fiului său Davin Alexandru, 5 ani, care promite să fie un percuționist fără egal! Invitată în spectacol a fost Paula Seling, care a oferit un superb

micro-recital sub bagheta dirijorului Daniel Jinga, din care s-a detaşat delicatul omagiu adus celui numit cândva “Caruso din Carpaţi” - ne referim, evident, la melodia “Caruso” a lui Lucio Dalla.

Sărbătoritul a acordat o serie de diplome de excelenţă unor colaboratori care i-au fost alături în cele cinci decenii de carieră. Cum unii dintre aceştia se aflau chiar pe scenă, totul s-a legat. De pildă, Marcela Scripcaru, absolventă a UNMB, secţia canto clasic, vine din Basarabia şi face parte de mai bine de un an din orchestra actuală a lui Petre Geambaşu. Câştigătoarea unor premii importante la Festivalul internaţional “Dan Spătaru” de la Medgidia (premiul revistei “Actualitatea Muzicală” în 2011, Trofeul în 2012) a cântat piese lansate de Brenda Lee (solistă preferată a familiei Geambaşu), denumită în anii ‘60 “Miss Dinamită”, şi de Christina Aguilera. Finalul a fost unul apoteotic, cu formula actuală Petre Geambaşu Show Band într-o dezlănţuire ritmică. Alături de valoroşi instrumentişti, de Doina Spătaru şi de Marcela Scripcaru, din formaţie fac parte binecunoscuta Anca Ţurcaşiu (actriţă, două premii de interpretare la Mamaia, roluri de mare dificultate în musical-urile montate la Operetă) şi Elena Niciu (de 3 ani în grup, a absolvit UNMB, secţia Pedagogie-Pian). Cu “My Bonnie”, “Tarantella” şi alte titluri celebre, Petre Geambaşu a cântat, a dansat (“...pentru noi”!), a provocat publicul, cu o tinereţe contaminantă. Avem nevoie de asemenea vedete profesioniste, aşa încât, laolaltă cu un sincer “La mulţi ani!”, îi spunem că n-am uitat “ameninţarea” sa că va reedita acest memorabil concert în câteva mari oraşe ale ţării! Excepţionala voce a lui Petre Geambaţu trebuie să răsune pe toate marile scene ale ţării!

Paula Seling

D. Spătaru, P. Geambaşu

Foto: Gabi Boholţ, Elitephotos.ro

Refrenele toamnei

Octavian URSULESCU

Creații celebre ale compozitorilor Gherase Dendrino, Ionel Fernic, Nelu Danielescu, Titel Popovici, ş.a., o sală arhiplină, cu un public avizat şi civilizat, juriu competent (Stela Enache, Ionuț Fulea, Marian Stere), recitaluri aplaudate, transmisii TV (“Naşul TV”, “Inedit TV”), parteneri media serioşi (“Actualitatea muzicală”, “Ultima oră”, “Literatorul”, Radio România Internațional) – aşa s-ar putea sintetiza cea de-a X-a ediție a festivalului internațional de interpretare a romanței “Te-aştept pe-acelaşi drum – In memoriam Valer Ponoran” de la Zlatna. Am mai scris anterior de remarcabilele inițiative ale primarului meloman Silviu Ponoran, care-şi cinsteşte, începând cu actuala ediție, părintele, valoros artist liric şi profesor de muzică, plecat dintre noi în intervalul scurs de la ediția a IX-a. Ei bine, şi de această dată dânsul a fost garantul unei organizări impecabile din toate punctele de vedere, asigurate de primărie, consiliul local, consiliul județean (preşedintele Ion Dumitrel a fost seară de seară în sală), centrul de cultură “Augustin Bena” din Alba-Iulia, casa de cultură “Horea Popescu” din Zlatna. Când am scris “impecabile” ne-am referit atât la decoruri, trofeele superbe, transport, cazare (aspecte care în alte părți sunt ignorate), cât mai ales la calitatea acompaniamentului muzical, absolut remarcabil. Din orchestra condusă de violonistul Ovidiu Barteş au făcut parte Kalman Urszui (acordeon), Marius Sabo (vioară), Zenu Zanc (contrabas) şi Victor Geogian (pian). Formația a asigurat atât acompaniamentul concurenților, dintre care foarte puțini au venit cu partituri, cât şi al vedetelor de renume din recital, Traian Jurchela şi Ionuț Fulea, ambii adevărați maeştri ai romanței, lângă care a stat cu fruntea sus câştigătorul ediției precedente, Cristian Fodor din Orăştie. Celelalte recitaluri înafară de concurs au fost susținute de preşedinta juriului, îndrăgita solistă de muzică uşoară Stela Enache (cu melodii de Florin Bogardo, Dan Stoian şi Jolt Kerestely, acesta din urmă cu două piese în primă audiție), de Marian Stere (cunoscutul textier, fost câştigător al trofeului “Aurelian Andreescu”, a cântat şi în duet cu Stela Enache) şi de spumosul actor Jean Paler. Legat de acesta din urmă, nu putem uita adevăratul recital oferit de el şi de ceilalți invitați la Băile Perşani, la invitația unei gazde de mare ospitalitate, Paul Istrate. Ideea primarului Silviu Ponoran, şi anume de a alterna romanța cu muzica uşoară şi umorul, s-a dovedit benefică, manifestarea avînd ritm şi atractivitate.

S. Enache, M. Stere

S. Botez, S. Ponoran

Cu generozitate, organizatorii au oferit două diplome de participare, Oanei Cristina Panea din Craiova şi veteranului de... 72 de ani Pavel Gheorghe din Teiuş, ceilalți concurenți, toți cu bune prestații, intrând în palmares. Casa de cultură “Horea Popescu”, de pildă, a acordat distincția sa tenorului Tiberiu Adrian Szasz, student în anul IV la Academia de muzică “Gh. Dima” şi solist al Operei naționale române din Cluj-Napoca. Fiind vorba de romanță, s-a procedat bine că nu s-a fixat o limită superioară de vârstă. Astfel, premiul “Valer Ponoran” a revenit unui cunoscut activist cultural din Alba-Iulia, Vasile Repede, 66 de ani, care chiar a fost coleg şi prieten cu artistul omagiat. Un Premiu special a revenit doljeanului Octavian Cosmin Dinuț, în timp ce mențiunile au ajuns la Nicolae Tuhuț din Abrud, solist experimentat, şi la localnica Oana Maria Cristina Păşculeț, studentă în anul II la Academia de muzică “Gh. Dima” din Cluj-Napoca. Pentru cei care asociază romanța cu vârsta senectuții, a nostalgiilor şi a amintirilor, îmbucurător este faptul că premiul III a fost acordat de juriu mezinei competiției. Sabina Maria Străchinaru n-are decât 15 ani şi a onorat memoria fostului ei dascăl,

T. Jurchela

I. Fulea

neuitatul compozitor Titel Popovici, căruia i-a cântat dificila creație “Îmi pare rău”. Tinerețea a alternat pe podium cu experiența, fiindcă premiul II a fost cucerit de giurgiuveanul Ion Chiripuci, 55 de ani, absolvent al facultății de muzică de la Universitatea “Spiru Haret” şi aureolat de numeroase distincții şi colaborări cu orchestre de prestigiu. În schimb, tânăra de 19 ani Lorena Pascu din Orăştie a reuşit să-l depăşească, cu siguranța dată de studiile de specialitate (tot mai mulți interpreți înțeleg importanța unei pregătiri profesioniste), fiind studentă la Academia de muzică “Gh. Dima” din Cluj-Napoca, secția pedagogie muzicală. În cazul stabilirii destinatarului Trofeului, membrii juriului au fost unanimi: de departe cea mai valoroasă interpretă a fost Stela Botez, 24 de ani, de la Cahul, din ținutul Codrii Tigheciului, din sudul Republicii Moldova. Chiar dacă a debutat la 11 ani, s-a aflat pentru prima oară la un concurs de romanțe! A fost însă ajutată de solida sa educație muzicală, fiind absolventă, rând pe rând, a Şcolii de arte “Maria Cebotari”, a Colegiului de pedagogie muzicală şi a Academiei de muzică, teatru şi arte plastice “Gavriil Musicescu” din Chişinău. Ea a dat viață cu sensibilitate şi ştiință a nuanței celebrelor “Smaranda” şi “Car frumos cu patru boi”.

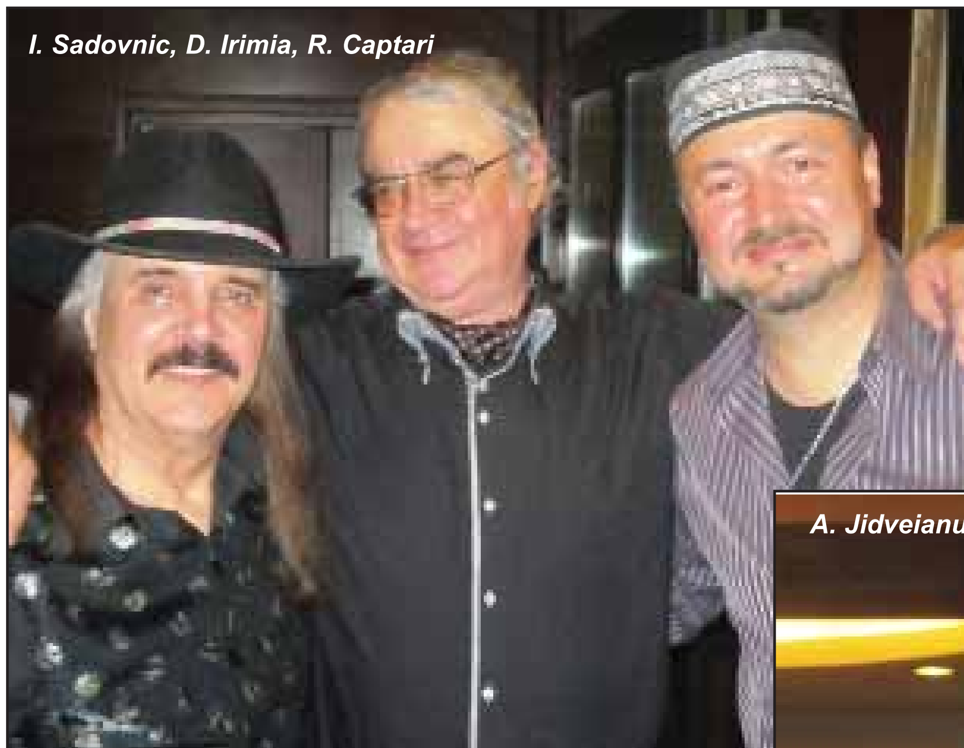
Din toate punctele de vedere, a fost o manifestare de mare ținută, desfăşurată în straie de gală (chiar şi primarul Ponoran a fost înveşmântat în frac!), inclusiv în plan muzical. Cu doruri şi regrete, cu iubiri neîmpărtăşite şi crizanteme în glastră, festivalul a ilustrat plenar versurile poetului local Ioan Tătar: “Pe-acelaşi drum de altă dată/ Te-am aşteptat mereu să vii/ Romanța mea de mult plecată/ Revii acum din pribegii...”. A fost o “pribegie” de 3 ani, cât a durat întreruperea festivalului, care să sperăm că de-acum ne va chema pe-acelaşi drum, la Zlatna, în fiecare toamnă...

Seri muzicale internaționale

Puțini mai sunt aceia care reuşesc să organizeze seri cu muzică live, care să adune laolaltă de artişti de-o parte şi de alta a Prutului, interpreți români şi italieni aşa cum este Dorin Irimia. Iubitor de muzică adevărată, de artişti valoroşi, de spectacol…

Este greu de descris în cuvinte succesul şi reuşita celui mai recent eveniment pe care l-a organizat şi unde i-a avut invitați pe Miki (ex K-PITAL), Alexandru Jidveianu, pe basarabeanul Radu Captari şi pe italianul Enrico, fost participant la Sanremo.

Miki, Enrico

I. Sadovnic, D. Irimia, R. Captari

"*Cireaşa de pe tort*" a fost Iurie Sadovnic. Vedetă în Republica Moldova, cel căruia i se mai spune şi "*Orheianul*" (copilăria şi-a petrecut-o la Susleni, lângă Orhei) a fost solist al formațiilor "*Contemporanul*" şi "*Bucuria*". În 1983 a fondat formația "*Legenda*". A cântat multă vreme cu Anastasia Lazariuc, "*povestea*" lor începând cu mai bine de 40 de ani în urmă, atunci când erau solişti ai formației "*Sonor*". "*A fost visul meu de a cânta poezia clasicilor şi a poeților contemporani*" – ne-a mărturisit artistul născut în satul Jura, din stânga Nistrului. "*Am vrut să le ofer spectatorilor mei o oază, un punct de sprijin în această lume atât de nesigură şi atât de dezechilibrată*".

Lui Iurie Sadovnic, Artist Emerit al Rep. Moldova din 1984, i s-a alăturat (vocal şi la chitară) în acea seară magică şi Viorel Burlacu, textier şi compozitor, lector la Academia de Muzică, Teatru şi Arte Plastice „Gavriil Musicescu" din Chişinău.

Text şi foto:
Oana GEORGESCU

A. Jidveianu

După 13 ani…

Oana GEORGESCU

Unul dintre cele mai în vogă cluburi bucureştene a găzduit recent lansarea oficială a single-ului "*Cât îmi lipseşti*" şi un concert live susţinut de îndrăgita trupă "*Gaz pe* Foc", care s-a reîntors oficial în peisajul muzical autohton. "*Gaz pe Foc*" înseamnă acum Paul Panait (voce, chitară) şi Alin Lupşa (voce, claviaturi), iar formula de concert live îi include şi pe Gabriel Bălaşa (percuţii) şi Robert Ardeleanu (bass). Astfel, după o pauză care a durat 13 ani, formaţia care ne-a rămas în memorie prin hit-uri precum "*Adio*" sau *"Spune-mi"* a ales să se reîntoarcă în lumea muzicală, convinsă fiind şi de fanii care abia îi aşteptau şi care au fost prezenţi în număr mare la lansare. Evenimentul a marcat şi o premieră absolută: videoclipul la piesa "*Cât îmi lipseşti*" s-a filmat live, acesta fiind o producţie marca SENSO TV.RO.

"Când ne-am hotărât să revenim cu trupa Gaz pe Foc, ne-am gândit că lumea era obişnuită cu piesa "Adio", ale cărei versuri le ştiu cu toţii" – ne-a mărturisit Alin Lupşa. "Şi că nu ar fi rău să creem acest single ca o continuare a piesei care şi acum se mai cântă şi pe care, de fapt, nu a uitat-o nimeni. Paul a scris versurile, ba chiar a făcut legătura prin versul "Mi-ai spus Adio atunci…" Credem că a ieşit ceva foarte frumos, aşa că abia aşteptăm să ascultaţi "Cât îmi lipseşti"". "Evenimentul a fost unul deosebit, am cântat şi piese care ne-au consacrat "Adio", "Lasă-mă să te iubesc", "Vreau să fiu cu tine", iar faptul că am filmat live şi videoclipul melodiei "Cât îmi lipseşti" este ceva nemaivăzut şi nemaiîntâlnit până acum. Cred cu tărie că Gaz pe Foc poate aduce muzica adevărată în prim plan. Esenţial este că stilul, look-ul, sound-ul s-au stilizat, că ne-am maturizat şi că ne bazăm pe ajutorul fanilor care ne-au fost alături în toţi aceşti ani şi care au crescut odată cu noi!" - ne-a declarat Paul Panait. (Foto: Sebastian Oros)

P. Panait

Moartea unui festival

Silvia LEONTENAŞ

Festivalul (nu-i mai spunem "naţional", fiindcă nu mai era de mult aşa ceva...) de la Mamaia (nici "de muzică uşoară românească" nu-i mai zicem, şi aceasta dispăruse de vreo 15 ani...) a sucombat, previzibil, modul pompieristic în care era organizat neputând să-l mai salveze exact la 50 de ani de la prima ediţie. Profităm de ocazie pentru a-i corecta pe amatorii din presă, care vorbeau de "ediţia a 50-a": nici vorbă de aşa ceva, fiindcă manifestarea a fost întreruptă între 1976 şi 1983, datorită atacurilor violente din "Flacăra" lui Adrian Păunescu, acesta susţinând superioritatea "muzicii tinere" promovate în cenaclul său. Festivalul de la Mamaia a avut prima ediţie în 1963, fiind înfiinţat de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, sub auspiciile Consiliului culturii. Aşa cum se poate vedea din premiile speciale acordate în epocă, organizatorii aveau abilitatea de a avea alături departamentele de turism, sport, ş.a.m.d., pentru că atunci într-adevăr festivalul de la Mamaia era un "brand" al litoralului. (Dez)organizatorii de astăzi au încercat să obţină sume nejustificat de mari de la ANT (Autoritatea Naţională de Turism), deşi festivalul, de pe la sfârşitul anilor '90 nu mai are nici o greutate, nici un ecou major, ajungând chiar în anii din urmă să fie retransmis de un post local, Neptun TV! Devenit un apanaj al Consiliului judeţean (CJ) Constanţa (se ajunsese chiar la aberaţia ca Trofeul să fie decis de votul consilierilor locali, nu al juriului!!), care probabil n-a mai fost dispus, nici el, să se implice financiar la nivelul aberant cerut de "organizatorii-producători" (600.000 de euro! Pentru ce?), festivalul a fost promovat foarte târziu şi cu argumente dubioase, din moment ce ministrul delegat pentru IMM-uri, mediu de afaceri şi turism, Maria Grapini, avea, la mijlocul lui iulie (deci cu o lună înainte de perioada tradiţională de desfăşurare!), serioase reţineri: "Acest organizator (cine? - N. R.) a venit la noi şi a solicitat să fie susţinut pentru că în cadrul evenimentului poate face promovare atât brand-ului de ţară, cât şi destinaţiilor turistice. Proiectul însă trebuie să corespundă unor rigori de atragere a fondurilor europene. Firma de evaluare pe care am moştenit-o cu contract până în 2014 de la doamna Udrea ia fiecare proiect şi îi stabileşte un punctaj, după studiul de impact, după nişte criterii. Aceasta este procedura. Suma mare, de 2,5 milioane de lei, la documentele pe care le avem acum, nu se justifică, nu se poate acoperi prin evaluarea impactului pe care îl are festivalul Mamaia. Proiectul a fost adus abia în 23 mai 2013. De atunci au mai fost discuţii, s-au mai trimis date, dar

Horia Moculescu

Jolt Kerestely

incomplete". Iar Răzvan Filipescu, secretar de stat şi preşedinte al ANT, adaugă: "Noi am primit o solicitare în vederea promovării, în cadrul acestui eveniment, a României şi a produselor turistice pe care noi le avem. La ora actuală nu s-a aprobat nimic, este doar o procedură în derulare". Altfel spus, organizatorii, care au dormit pe ei, cum se spune, până cu 3 luni înainte de eveniment, au încercat să-şi ascundă incompetenţa servind gogoriţa cu "brandul de ţară şi destinaţiile turistice"! Dar, revăzând ediţiile anterioare, nici urmă de aşa ceva, nimic "turistic" la o manifestare care nici măcar nu se

Margareta Pâslaru, Marius Ţeicu, Camelia Dăscălescu

mai desfăşura la Mamaia, la malul mării, ci la grădina de vară din Constanţa! Sursele noastre ne-au informat că, mai rău, anul acesta se intenţiona găzduirea festivalului pe o scenă montată pe plajă! Atât de preocupate au fost de "brandul de ţară" Primăria şi CJ încât n-au fost în stare, de vreo două decenii, să renoveze şi să modernizeze Teatrul de vară din Mamaia! Ca şi cum primăria din Sanremo ar muta festivalul din Teatrul "Ariston" într-o localitate învecinată... Şi dacă tot am amintit de Sanremo, e momentul să taxăm declaraţiile halucinante de anul trecut ale organizatorilor de la Mamaia, semn al

Marcel Dragomir

seriozităţii lor: vă reamintim, la ediţia 2012 ei au anunţat ritos că va avea loc un schimb între laureaţii celor două concursuri! Am scris încă de atunci că este o aberaţie, dar am aşteptat şi iată că la Sanremo n-a fost picior de artist român, şi nici la eventuala ediţie 2013 de la Mamaia nu s-a mai pomenit o vorbuliţă de vreun italian pe cale să se producă pe scena litoralului... Aşa încât cum să tratezi serios cu astfel de oameni?

Nu cunoaştem ca un concurs important din lume să aibă acelaşi preşedinte de juriu de un deceniu şi mai ales venind din altă zonă a muzicii. Este cazul lui Mădălin Voicu, care etichetează, cum citează ziarul "Ring", drept "o ruşine, o tristeţe şi o eroare" dispariţia festivalului, omiţând însă să precizeze că "îngroparea" acestuia s-a produs lent, an de an, tocmai datorită colegilor săi de organizare, dar şi a modului cum au fost acordate premiile. Cine e vinovat că "fondurile n-au fost obţinute mult mai devreme"? La cele mai puternice şi mai respectate festivaluri de gen din România, "George Grigoriu" de la Brăila şi "Dan Spătaru" de la Medgidia, programul, datele de desfăşurare, finanţările se cunosc cu un an înainte! Ele sunt, în plus, internaţionale, servind cu adevărat "brandul de ţară". Tânărul director al festivalului de la Medgidia, Daniel Gheorghe, "umblă cu jalba-n proţap", cum se spune, bate insistent la toate uşile imediat cum se încheie o ediţie şi aşa se explică faptul că, de pildă, între

organizatori se numără la loc de cinste, aşa cum este normal, Ministerul culturii, nu o dată chiar ministrul în funcție, Puiu Haşotti, venind să înmâneze Trofeul. Într-un singur punct Mădălin Voicu are dreptate: "Dacă bugetul e prea mare, ar trebui să se organizeze măcar un spectacol jubiliar la care să fie invitați marii artişti care s-au lansat la Mamaia". Şi câți s-ar fi cuvenit omagiați, dacă ne gândim nu numai la vârstă, cât la realizările muzicale: compozitorii Camelia Dăscălescu şi Temistocle Popa, 92 de ani, Paul Urmuzescu – 85, Jolt Kerestely – 79, interpreții Alexandru Jula – 79, Marina Voica – 77, Margareta Pâslaru, Jean Păunescu, Luminița Dobrescu, Dorin Anastasiu, Pompilia Stoian, Cornel Constantiniu, Petre Geambaşu, Doina Spătaru şi atâția alți, trebuia însă pasiune, pricepere, pregătire din timp, doar se ştia că vine o ediție specială (jubiliară va fi abia a 50-a). Dar la mijlocul lunii august, când banii erau deja alocați, nici un artist de vază, nici un compozitor, textier sau instrumentist cu participări notabile în istoria de 50 de ani a Mamaiei nu fusese contactat!! Brambureală totală, cum s-ar spune, pentru că se punea, firesc, întrebarea: ce se va cânta, în ce acompaniament, cine reorchestrează piesele? Iar artiştii aveau şi ei programul făcut, iar de concursuri de creație şi interpretare nici nu mai putea fi vorba, acestea cer pregătiri minuțioase. Şi ce simplu şi elegant se putea rezolva totul, cu proiecții pe ecran ale momentelor originale şi înmânarea unor trofee omagiale tuturor acestor eroi ai festivalului, dintre care unii puteau oferi şi gustate micro-recitaluri, cu melodii de succes lansate aici! Dar nu era cam târziu, dle Voicu, după ce în toți aceşti ani festivalul de la Mamaia a fost închis vedetelor genului, marginalizate, ostracizate, date afară din propria lor casă, pe care o edificaseră în 1963? Ajunşi cu cuțitul la os, organizatorii plănuiau să se salveze poleindu-şi în grabă blazonul cu star-urile pe care le-au ignorat, pentru că era evident că aberantele competiții rock introduse forțat, nelalocul lor la Mamaia, nu le puteau oferi o salvare onorabilă... Cunoscutul compozitor Horia Moculescu, adevărată legendă a festivalului, este la rândul lui de părere că tradiția nu trebuie întreruptă: "Sigur că, în aceste vremuri, festivalul nu se mai bucură de aceeaşi popularitate ca atunci când nume importante din muzică au debutat acolo. Piesa cu care am câştigat anul trecut nu ştiu dacă s-a difuzat de 10 ori la radio. Dacă festivalul nu va mai avea loc, este dezastruos". Aşa este, dar dacă popularitatea s-a pierdut în timp trebuie să arătăm cu degetul către cei responsabili, care n-au nici legătură cu fenomenul, nici respect pentru muzica uşoară: directorul festivalului, Cristian Zgabercea (despre care constănțenii îşi amintesc ca despre un gropar al culturii locale şi care acum a fost adus ca... salvator la TVR!!) şi aşa-zisul "producător artistic" Niki Constantinescu, care sigur nu-i deosebeşte pe Vasilescu de Vasilache, pe Mălineanu de Elly Roman. Iată de declară acesta într-o "limbă de lemn" de zile mari: "Aşteptăm un răspuns ferm din partea ministerului. Nu este bine pentru muzica şi cultura din România ca acest festival să

Temistocle Popa

Cornel Constantiniu

dispară. Se pare că o să rămânem fără cultură. Nici "Cerbul de aur" nu mai are loc, iar celelalte festivaluri sunt prea mici. Avem nevoie de sprijinul guvernului. Cultura are o importanță foarte mare în țara aceasta". Ar fi de dorit să se pronunțe legat de cultură oameni care chiar o pot face...

Dar, ce să vezi? Pe 2 august acelaşi ziar "Ring" titrează cu litere de-o şchioapă: "Bugetul festivalului Mamaia a fost APROBAT. Câştigătorii edițiilor trecute, în competiție!". Iar Mădălin Voicu, de parcă nu ne aflam chiar în luna respectivă, cu doar 3 săptămâni la dispoziție, declara ritos: "Era păcat să nu se aprobe bugetul pentru această ediție jubiliară. Vor fi două etape şi finala, în sensul că 3 zile sunt alocate festivalului. Atât la Creație cât şi la Interpretare vor intra în CONCURS artişti şi piese care au ieşit pe primele 3 locuri de-a lungul anilor. Practic, va fi o COMPETIȚIE între câştigătorii festivalului Mamaia atât la Creație, cât şi la Interpretare. Sperăm să-l aducem pentru un recital pe Gianni Morandi. Festivalul-concurs va avea loc în perioada 29-31 august. Noi îi vom invita pe TOȚI cei care de-a lungul anilor au fost câştigători pe scena de la Mamaia". Majusculele ne aparțin, pentru a vă ajuta să reliefați absurdul acestei declarații: adică ar fi urmat să CONCUREZE melodii şi interpreți cu clasare pe podium acum 40-50 de ani cu numele din anii trecuți!! Presupunând că ar fi acceptat cineva această "idee creață", cum s-ar fi cântat piesele de la Creație, în orchestrația originală sau reorchestrate mai modern? Şi CINE le cânta? Iar tinerii de 20 de ani laureați în secolul 21 cum s-ar fi înfruntat cu "tinerii" de 60 de ani premiați

Paul Urmuzescu

la vremea respectivă? Domnule Voicu, pentru a recurge la un exemplu mai apropiat de genul muzical pe care-l slujiți, cum puteți compara câştigătorul unui concurs de măiestrie artistică (instrumentală, vocală, dirijat) din urmă cu câteva decenii, care între timp a devenit probabil un star mondial, cu unul foarte tânăr? Îți stă mintea-n loc şi mai multe nu de ce a putut imagina trio-ul Zgabercea – Voicu – Constantinescu... Ei, dar când mai erau doar 10 zile până la data anunțată oficial, ce să vezi? Se produce exact ceea ce eram siguri, văzând că vedetele nu ştiau nimic: "Dramă în lumea muzicală: Mamaia a MURIT la 50 de ani!". Culmea este că organizatorii au continuat cu minciunile, ajungând chipurile la concluzia că banii sunt... insuficienți, deşi ANT şi CJ Constanța aprobaseră bugetul: insuficienți

Marina Voica

pentru CE şi pentru CINE, din moment ce numele de vază, al căror "gaj" ar fi putut afecta bugetul, nu fuseseră nici măcar contactate?! Incompetența managerială şi muzicală a încercat a fi mascată de acelaşi N. Constantinescu: "Suntem prea săraci pentru lucruri ieftine şi nu vrem să facem lucruri de proastă calitate. Avem mulți artişti mari în România care au debutat la Mamaia şi care ar fi meritat să fie din nou pe scena care le-a adus consacrarea. Se pare că sunt lăsați deoparte şi nu sunt bani pentru ei" (cât tupeu tocmai din partea unuia dintre cei care i-au lăsat deoparte de ani buni!! N.A.). Trecem peste faptul că auto-intitulatul "producătorul artistic" îi trece eronat între cei care au debutat la Mamaia pe Angela Similea, Corina Chiriac, Marcel Pavel sau Ştefan Bănică, dar lacrimile acestea de crocodil ne revoltă: chiar nu se putea face, cu cei 600.000 de euro, măcar o seară de gală, cu mare fast? Aşa, Mamaia rămâne cu carele alegorice, veşmintele istorice sau exotice ale primarului-interpret (nu cântă el imnul stațiunii alături de Loredana?), cluburile şi discotecile şi penibilele "premii muzicale": otrăvit lent de vreo 15 ani, de când a încăput pe mâna unor "producători" particulari, festivalul de la Mamaia şi-a dat obştescul sfârşit, însoțit de sincerele regrete ale celor care iubesc muzica uşoară, dar şi de suspinele false ale "organizatorilor" care i-au picurat arsenic în pahar, suspine datorate pierderii unor câştiguri substanțiale...

Flash

Dan CHIRIAC

ADRIAN SÎNĂ. După ce a cunoscut succesul internațional alături de Akcent, Adrian este pregătit să cucerească topurile cu un nou single, cu influențe orientale, o colaborare cu Sandra N. Cei doi au colaborat şi la hitul „Angel". Adrian: „În următoarea perioadă voi lansa un album solo, un show cu trupă live, pregătesc videoclipuri noi, am deja câteva opțiuni pentru următoarele single-uri".

Adrian Sînă

ANTHONY – cântărețul român de origine nigeriană care a regizat şi o serie de videoclipuri a lansat piesa „Masquerade", Anthony declară: „Având în vedere evoluția pieței muzicale din ultima vreme, cu folosirea predominantă a limbii române, cred că urmează o perioadă de tranziție în care stilurile vor evolua. Până acum am împrumutat *vibe*-uri din afară, dar cred ca vom ajunge să fim în poziția în care *dăruim* lumii elemente specifice româneşti".

Fly Project

Băieții de la **FLY PROJECT** - Tudor şi Dan - au fost blocați pe acoperişul celui mai mare hotel (Rin Grand) din Bucureşti pentru filmările videoclipului piesei „Toca Toca", realizat de regizorul Alex Ceauşu împreună cu echipa de producție Ador Media. În această toamnă, Fly Project are în proiect un turneu în America Centrală.

MARIUS NEDELCU ne spune o tristă poveste de iubire în cel mai recent videoclip al sau, „Love You Too". De câțiva ani, Marius îmbină cu succes cele două pasiuni ale lui: muzica şi sportul. „La World Class lucrez din anul 2000 şi am trecut prin absolut toate departamentele. În ultimii ani am funcționat în calitate de Country Manager pentru România şi Croația, iar azi sunt consultant în materie de management pentru Suedia, unde şi locuiesc din noiembrie anul trecut."

Băieții de la **DEEPCENTRAL** revin cu o nouă piesă în limba română, „Sus până la cer", stil pop-dance, continuare a hit-ului „O stea", lansat în 2012, DEEPCENTRAL a lansat în Grecia piesa „Raindrops" împreună cu Eleftheria Eleftheriou, single ce beneficiază şi de un videoclip filmat în Kefalonia, chiar pe plajele unde a fost filmat musical-ul "Mamma Mia". În scurt timp „Raindrops" a ajuns pe prima poziție a topurilor de specialitate.

LALA BAND - în cel de-al patrulea turneu național, „LaLa Love Forever"! Criss şi Vlad, Alina şi Dorian, Sore, Rapha, Alexia, Dima, Ana, Levent, Gabi şi noul membru Alex. Cei care vor fi prezenți la concerte vor putea asculta şi alte piese ale îndrăgitei formații, atât de pe albumele anterioare, cât şi de pe cel mai recent material discografic - LaLa Love Forever, primul album care conține doar piese 100 % originale.

VUNK lansează un videoclip pentru piesa „Pierderea lor", ca parte din Campania Respectului, o campanie împotriva violenței domestice. Cântecul, care poate fi găsit pe albumul „Nu scapă nimeni", lansat în 2012, vorbeşte despre iubirea şi respectul pe care trebuie să le primească orice femeie. Videoclipul, regizat de Alex Popescu şi realizat cu participarea unor tineri actori, ilustrează multiplele fețe ale violenței, nu neapărat fizice.

După o vară de succes, în care „Amândoi" a fost number one, **MATTEO** revine cu un nou single: „Panama". Cu o linie melodică uşor de fredonat, noua piesă conține un joc de cuvinte provocator. Noul single a fost compus în colaborare cu John Puzzle şi în concertele pe care Matteo le-a susținut se bucură de pe acum de multă atenție din partea publicului.

Dacă în primăvara acestui an ne-a „blestemat" cu dragoste şi a creat ceva controverse legate de titlul piesei „Dă-te-n dragostea mea", **CONNECT-R** este mai romantic, iar asta se reflectă şi în cel mai recent single al său: „Noi ne potrivim". Toamna aceasta Connect-R are o agendă destul de aglomerată: „Un nou videoclip şi multe concerte prin toată țara".

Formația **byron** începe „30 de secunde de turneu". Pentru a onora cum se cuvine moştenirea bilingvă a celui mai recent album de studio, 30 Seconds of Fame / 30 de secunde de faimă, byron s-a hotărât să demareze un turneu în limba română. Pe lângă albumul amintit, grupul a lansat în 2011 şi albumul Perfect, care conține prelucrări după piese româneşti, interpretate în original de artişti precum Timpuri Noi, Ada Milea, Phoenix, Nicu Alifantis, Alexandru Andrieş, Mircea Florian sau Nae Caranfil.

Dj SAVA şi **RALUKA** alături de **Connect-R** au lansat videoclipul piesei „Aroma", regizat de Alex Ceauşu.

Dj Sava şi Raluka

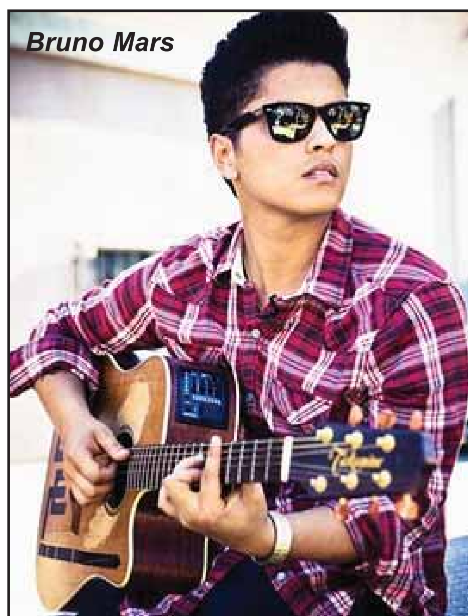
„Aroma" este primul single lansat în limba română de Dj Sava şi Raluka. După colaborări de succes cu Misha, Cristina sau Andreea D, Dj Sava a revenit la formula inițială alături de Raluka.

Mondo pop

Mihai ANTON

BELINDA CARLISLE, diva muzicii pop, îşi continuă neostenită activitatea muzicală. Astfel, artista a anunțat lansarea unui pachet special ce conține un DVD şi un CD realizate cu ocazia susținerii unui concert inedit în prestigiosul studio londonez Metropolis. Doar 100 de persoane au avut şansa de a se afla în public în cadrul acestui eveniment. Set-ul intitulat „*Live from Metropolis Studios*" va fi disponibil nu numai în formatul standard, ci şi într-o ediție de lux.

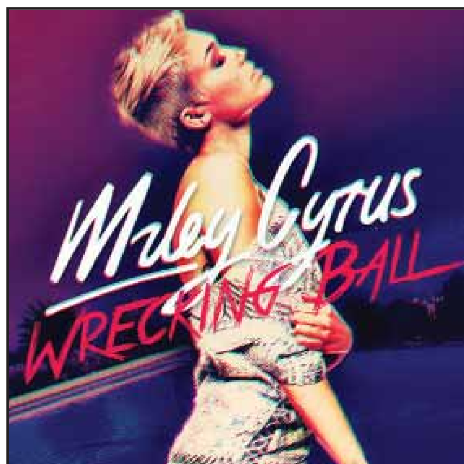
BRUNO MARS. Star-ul american a anunțat un videoclip pentru single-ul "Gorilla", direct pe pagina lui de Facebook, unde a adunat peste 41 de milioane de fani. Este a patra piesă extrasă pe single, de pe discul "Unorthodox Jukebox" apărut după albumul de debut "Doo-wops & Hooligans" certificat cu Platină pentru vânzările înregistrate. El vine în completarea hit-urilor : "Locked Out Of Heaven", "When I Was Your Man" şi

Bruno Mars

"Treasure". În februarie 2014, artistul îşi va bucura fanii cu un show în cadrul "Super Bowl", susținut pe stadionul din East Rutherford.

"Vulpea" celor de la **YLVIS** cucereşte clasamentele muzicale de pretutindeni. Se pare că norvegienii Bard şi Vegard Ylvisaker au în plan să cucerească şi restul lumii, căci "The Fox" ocupă prima poziție în topul iTunes din multe țări. Succesul piesei i-a luat prin surprindere pe cei doi frați, ei realizând videoclipul doar pentru promovarea noului sezon din show-ul lor televizat: "I kveld med YLVIS" ("In această seară cu YLVIS") de pe postul TVNorge. Bard a declarat că "am fost şocați de reacția publicului. Melodia trebuia să distreze câțiva norvegieni pentru 3 minute şi atât."

MILEY CYRUS. Single-ul său "Wrecking ball" a reuşit să se poziționeze pe primul loc în clasamentul VEVO cu peste 100 de milioane de vizualizări într-o singură

săptămână şi a fost prezent pe locul 1 în clasamentul ITunes. Este a doua oară când Miley reuşeşte această performanță după ce "We can't stop" a avut 19,3 de milioane de vizualizări în 24 ore. Miley Cyrus îşi va lansa albumul "Bangerz" cu 13 single-uri, printre care şi colaborări cu Britney Spears, şi Nelly. Ascensiunea către locul 1 pe iTunes în peste 23 de țări şi ocuparea locului 2 în clasamentul Billboard Hot 100 au propulsat-o pe Cyrus în topul celor mai bine cotați artişti din întreaga lume.

LAURA PAUSINI a lansat un single în colaborare cu superstarul australian Kylie Minogue. "Limpido" a fost scris de Laura împreună cu Virginio Simonelli, iar Kylie a acceptat imediat să realizeze acest duet, atât pentru versiunea italiano-engleză, cât şi pentru cea spaniolă. Single-ul este inclus pe albumul "20 - The Greatest Hits" – care va fi lansat în noiembrie şi care va include atât piesele care au consacrat-o, cât şi cântece noi.

METALLICA - "Through the Never", o colecție de piese de pe coloana sonoră a filmului cu acelaşi nume. Dublul CD va fi lansat la propria casă de discuri a formației, Blackened Recordings, şi conține piese interpretate în cadrul concertelor susținute anul trecut, filmate special pentru pelicula care îi are ca protagonişti chiar pe muzicieni, un film 3D cu cele mai reprezentative piese **Metallica**, filmate simultan cu 24 de camere, care se îmbină cu povestea îndrăzneață a unui film de acțiune.

ERIC CLAPTON a lansat albumul "Unplugged" în 1992. Discul lansat la acea dată a reuşit să înregistreze vânzări de peste 19 milioane de copii şi să câştige şase premii Grammy. Reprise Records celebrează lansarea de acum 11 ani prin editarea unei colecții de 2 CD-uri/DVD, cu şase piese noi, iar DVD-ul include o nouă versiune a concertului din 1992.

CHRIS NORMAN lansează un nou album: „There And Back", un album cu 13 piese originale mult aşteptate. Chris Norman a vândut peste 20 de milioane de albume în 45 de ani de carieră muzicală de succes. Legendarul artist se pregăteşte acum pentru premiera primului său album lansat la cinci ani distanță de „Time Traveller".

LINKIN' PARK. Atât fanii Linkin' Park, cât şi cei ai lui Steve Aoki au aşteptat cu nerăbdare lansarea single-ului "A Light That Never Comes". Aceştia pot asculta noul single dacă vor câştiga jocul 3D de pe Facebook - "LP Recharge" - iar premiera prin intermediul jocului demonstrează dorința formației de a experimenta şi de a depăşi clasicele granițe de lansare. Viitorul album Linkin' Park, intitulat "Recharged", va conține noi variante ale pieselor de pe "Living Things" - album care a debutat pe locul 1 în topurile de specialitate din peste 20 de țări.

Metallica

Premiul internațional la Praga

Nici nu s-au stins bine ecourile succesului obținut de artiştii Operei Comice pentru Copii în această toamnă la festivaluri internaționale din Turcia şi Bulgaria, când aceştia au fost invitați în Cehia la cea de-a XII-a ediție a International Folklore Festival. Alături de România, au fost prezenți peste 1300 de artişti din Franța, Polonia, Ukraina, Grecia, Turcia, Serbia, Bosnia şi Herzegovina, Croația, Rusia, Cehia, Slovacia, Bulgaria, Ungaria, Slovenia, Macedonia, Armenia, Suedia, Lituania, Rep. Moldova, Rusia, Indonezia, Muntenegru, Bulgaria.

La gala Festivalului Internațional de Folclor de la Praga artiştii români au impresionat publicul spectator, organizatorii, dar şi juriul care i-a răsplătit cu înalta distincție Certificat of Excellence şi calificativul Excellent *”for The Comic Opera for Childern Romania”*! Aceste distincții au fost acordate pentru cele două superbe momente artistice (etno) intitulate *“Bătuta Moldovenească”* şi *“Cu gândul la plaiurile natale”*. La noul succes al spectacolului de muzică şi dansuri româneşti, alături de baletul Operei Comice pentru Copii Bucureşti au contribuit soliştii Roberta Enişor, Oana

Şerban, Lucia Racoveanu, Bogdan Şerban şi Jennyfer Dumitraşcu. Acesta este cel de-al 21-lea premiu internațional obținut de artiştii prestigioasei Instituții de Cultură, care, aşa cum şi-a obişnuit publicul a dăruit micilor şi marilor spectatori în această perioadă producții ce îmbină opera, baletul, dansul modern şi musicalul - *„Scufița Roşie”* (regia Stela Popescu), *„Frumoasa din Pădurea Adormită”* şi nu în ultimul rând premiera lunii decembrie şi a actualei stagiuni, *„Soacra cu trei nurori*”, un musical semnat special pentru Opera Comică pentru Copii de compozitorul Roman Vlad.

Oana GEORGESCU

Concerte

Julio Iglesias

Două reprezentații catalogate ca fiind cele mai bune concerte ale sale din România, la Sala Palatului, organizator - **International Best Project**: sold-out, 8 mii de români veniți din toate colțurile țării. Romanticul **Julio Iglesias**, care a intrat în Cartea Recordurilor

pentru cel mai bine popular artist latino al tuturor timpurilor (300 milioane de exemplare de discuri), a început cu **“Amor, Amor, Amor”**, urmat de melodii în acompaniamentul orchestrei şi susținut de trei voci feminine: **“Nathalie”, “Manuela”, “La carretera”, “Abrazame”,** cover-uri din repertoriul lui George Michael şi Elvis Presley, precum **“Careless Whisper”, “Always on my mind”**, iar în semn de omagiu pentru regretatul Luciano Pavarotti - piesa **“Caruso”,** a depănat amintiri de la primele sale concerte susținute în țara noastră, presărate cu scene de dans susținute de dansatorii Herman şi Soledad, care au ilustrat tango-urile **“A media luz”, “La cumparsita”** şi **“Crazy”.**

Phoenix

La sala Silver Church de la Casa Studenților a avut loc una din rarele apariții concertistice în Capitală ale formației Phoenix. Concertul a fost precedat de o foarte interesantă conferință de presă, în care Nicu Covaci şi-a expus planurile de viitor şi proiectele începute: un concert (chiar un festival) cu muzică celtică, finalizarea operei rock “Ante-Miorița”, continuarea cărții autobiografice cu volumul 2, un spectacol cu sonorități tradiționale alături de Grigore Leşe. Din păcate, cam toate proiectele suferă de lipsa... fondurilor. A urmat concertul, cu formația standard - Nicolae Covaci - chitară, voce; Cristi Gram -

chitară, backing vocals; Bogdan Bradu - voce; Dzidek Marcinkiewicz - clape, bas, voce; Volker Vaessen – bas – alături de invitați: Moni Bordeianu, Mircea Florian, Bogdan Muntenită, violoniştii Cristina Kiseleff şi Teodor Tomulescu. Un concert de excelentă calitate, din păcate prea puțin mediatizat.

BZN

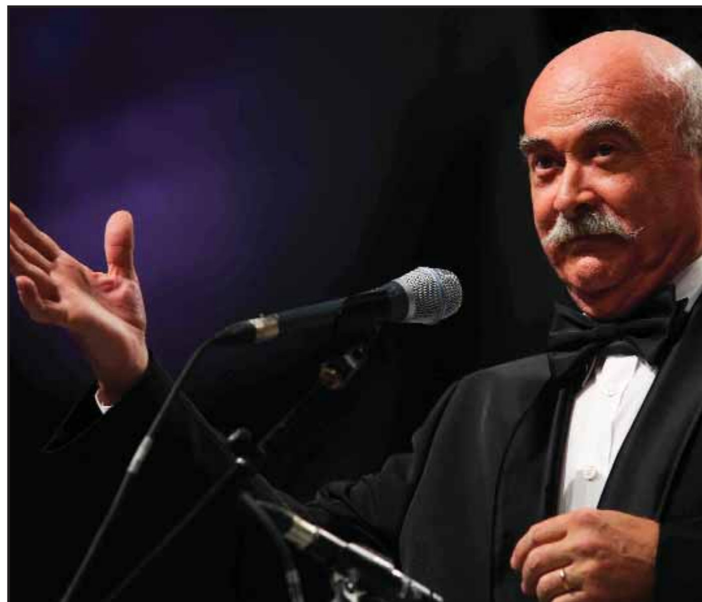
Olandezii Jan şi Anny de la BZN au susținut la Sala Palatului din Bucureşti un concert organizat de

Project Events, împănat cu hituri, romantism şi veselie. Cele două staruri ale anilor '70-'80 au fost însoțite pe scenă de cinci instrumentişti şi de trei backing vocals, interpretând hituri precum *Blue Eyes Blue Eyes, Mon Amour, El Condor Pasa, Mariana, Delilah, Che Sera, Mexican Night.* Timp de aproape trei ore, cu o pauză de 20 de minute, simpaticii olandezi au cântat live şi au dat dovadă de o energie surprinzătoare, iar fanii (tineri sau în vârstă) au cântat cot la cot cu artiştii, iar la bis, au oferit încă o dată piesa *Dance Dance*.

Tudor Gheorghe

"Pelerini din țara nimănui" prezintă creații ale poeților Grigore Vieru şi Mircea Micu în interpretarea maestrului Tudor Gheorghe şi a orchestrei conduse de Marius Hristescu. Ca de obicei, un succes care a reunit la Sala Palatului peste 4000 de spectatori care au empatizat cu emoțiile transmise de artist în cele peste două ore de spectacol. Pe lângă interpretarea muzical-actoricească, Tudor Gheorghe a presărat concertul cu câteva povestiri din călătoriile sale, dar şi din viața cotidiană. La finalul concertului, Tudor Gheorghe a

rugat spectatorii să-i sugereze un cântec şi i s-a indicat la unison melodia "Cad pe ape/ Soarele jos a picat", iar refrenul a fost interpretat de către Tudor Gheorghe alături de public.

Celelalte Cuvinte

Primul concert acustic de la Bucureşti, din cariera de peste 30 de ani a formației Celelalte Cuvinte. intitulat „Trup şi Suflet", s-a desfăşurat la Cinema Patria: circa 1000 de spectatori, casa închisă. Piese ca „Scrisori iubite", „Stem", „Stele", „Comoara", „Dacă vrei", „Iarbă prin păr" au fost „răstălmăcite" de cei patru muzicieni - Călin Pop la chitară acustică, Marcel Breazu la bas, Tiberiu Pop la pian, Leontin Iovan – baterie, împreună cu inginerul de sunet Ovidiu Roşu, în varianta acustică. Formația a fost chemată la bis de

două ori, după un concert ce a durat peste două ore. Tabloul a fost întregit de scenografia creată special pentru conceptul concertului acustic, mai aproape de inimile spectatorilor, într-un turneu în peste 20 de oraşe din România.

Gabi MATEI

10 ani cu Nico

Lucreția BOBE

Putem marca momentul exact al începutului ascensiunii extraordinare a interpretei: colaborarea cu formația BUG Mafia la piesa “Cine e cu noi”, de la care s-au scurs circa 10 ani. Dar asta nu înseamnă că ea a apărut din neant, peste noapte, căci iată ce declară cu sinceritate: “Întotdeauna mi-am dorit să cânt, am ştiut că menirea mea e aceea de a dărui. Sunt împlinită când ofer iubire şi emoții pentru publicul meu fidel, prin piesele pe care le cânt”. Ploieşteancă, pe numele real Nicoleta Matei, a absolvit în 1990 Şcoala populară de artă la clasa prof. Corneliu Irimia (devenit mai târziu director al Filarmonicii din Ploieşti), din 1996 fiind nelipsită de la competițiile importante ale genului, colecționând premii şi trofee. Este de altfel anul când este angajată la Teatrul “Toma Caragiu” din Ploieşti, secția de revistă (“Majestic”), aducând culorilor instituției, patru ani la rând, din 1996 până în 1999, titlul

de “Cea mai bună solistă vocală” la Festivalul național al Teatrelor de estradă de la Constanța. Din păcate, festivalul s-a desființat, odată cu “îngroparea” Teatrului Fantasio din Constanța, gazda manifestării. În 1998 este revelată publicului telespectator de emisiunea “Sarabanda”, cu audiențe-record, în care interpretează alături de Horia Brenciu piese din repertoriul românesc şi internațional. Chiar dacă se consideră ca punct de pornire al fructuoasei sale cariere acel cântec alături de BUG Mafia, care nici măcar nu era în întregime al ei (cântă, normal, doar refrenul), noi am opina că de fapt acesta este festivalul de la Mamaia din 1999, unde obține premiul II cu superbul “Şi dacă viața mea”, de Viorel Gavrilă, deci titlul nostru ar trebui să fie... “14 ani cu Nico”! Probabil însă s-a luat în considerare primul album, “Gând pentru ei”, editat în 2003 - un material hip-hop şi R&B realizat în colaborare cu Laurențiu Matei (soțul artistei va începe să joace un rol tot mai

important în cariera ei), Don Baxter, Puya şi Cabron. Albumul se bucură de un uriaş succes pe piața muzicală autohtonă, fiind, cu tirajul său de peste 30.000 de unități, cel mai bine vândut din cariera lui Nico, de aceleaşi aprecieri bucurându-se singurul extras din cuprinsul acestuia, “Nu pot să mai suport” - cântec ce rămâne şi azi de referință. Nico prinde gustul colaborării cu artişti hip-hop, între aceştia numărându-se Puya şi trupa Codu' Penal. Dar, mai presus de toate anul 2003 marchează începutul colaborării cu regretatul compozitor Cornel Fugaru şi îi aduce prima consacrare internațională: premiul II la Festivalul internațional “Cerbul de aur” de la Braşov, cu piesele “Rămâi cu bine” şi “Heaven Knows”. În 2004 creşte renumele său peste hotare, adăugându-şi în panoplie Marele Premiu şi alte patru distincții la “Discovery Fest” la Varna (Bulgaria), Marele Premiu şi Trofeul “Vocea Asiei” la Alma-Ata, în Kazahstan (unde a adaptat, cu text în limba română, o piesă locală pe care azi copiii o cântă la competițiile din țară anunțând-o drept... creație românească!). La Mamaia pare a i se fi rezervat doar poziția secundă, pentru că în acelaşi an ocupă acest loc, la secțiunea Creație, cu piesa lui

Andrei Tudor "Spune da, spune nu". Acelaşi Andrei Tudor îi oferă în 2005 balada "All the time", cântată în duet cu Mihai Trăistariu şi clasată pe locul 3 la selecția națională Eurovision. Paradoxal, piesele care i-au adus atâtea succese în această perioadă nu sunt incluse pe cel de-al doilea album al său: "Aşa cum vrei" include compoziții semnate Laurențiu Duță, Alin Radu, Laurențiu Matei, Silviu Păduraru, Bogdan Taşcău, pieselor R&B, specialitatea casei, adăugându-li-se de această dată şi câteva de factură pop. Piesa titulară, lansată ca single, se bucură de difuzare intensă la toate posturile de radio. Parcă blestemată să nu urce mai sus de locul 2 în competițiile interne, Nico este iarăşi pe poziția secundă la Eurovision România, de această dată în 2006, cu melodia "Jokero", alături de Akcent. Anul 2007 îi aduce un nou album, în piesele de tip R&B, dance şi pop acordând din nou credit autorilor din noua generație: Laurențiu Matei, Costi Ioniță, Puya, Bogdan Dima, Călin Moraru, Alin Radu, Bogdan Popoiag, Eduard Alexandru. Piesa titulară, "Cast away", o impune în peisajul pieselor de tip club. Ambițioasă, artista nu se lasă, dorind să ajungă pe scena marii finale Eurovision: după o clasare bună cu "Dulce-amăruie", în 2007, visul i se îndeplineşte în sfârşit în anul următor, când reprezintă România la Belgrad, Serbia, în duet cu Vlad Miriță, cu piesa lui Andrei Tudor "Pe o margine de lume" (compozitorul primeşte şi premiul pentru cea mai bună orchestrație). La scurtă vreme, o nouă confirmare: premiul pentru "Cel mai bun cântec pop al anului" la gala premiilor Radio România, în 2009. În primăvara acelui an este lansat un nou single purtând marca Nico, cu semnături 100% ploieştene: "Love mail" de Laurențiu Matei, pe versurile solistei Moni-K (Loredana Mândrescu). Piesa ocupă locuri fruntaşe în toate topurile radiofonice, aşa că se decide ca ea să dea titlul noului album al solistei, lansat în primăvara anului 2010 şi incluzând compoziții de Laurențiu Matei, Laurențiu Duță, Cabron. Al doilea single extras de pe acest album, cu aceiaşi autori, este "Poate undeva", rămas până azi unul din titlurile de mare succes în toate recitalurile lui Nico. În mai 2010 reînnoadă şirul performanțelor internaționale, câştigând Trofeul la "The International Competition of Istanbul Songs", unde cântă perfect în limba turcă piesa "Ah Istanbul". Urmare a unui sezon de excepție, primeşte trei nominalizări la Premiile Radio România pe 2011: Cel mai bun album al anului (pentru "Love mail"), Cea mai bună piesă pop a anului ("Poate undeva"), "Cea mai bună interpretă a anului, triumfând cu brio la ultima categorie. 2011 este anul când Laurențiu Matei, alături de textiera Loredana Mândrescu, alias Moni-K (o voce foarte bună, din păcate insuficient promovată), "recidivează" cu "Mai dă-mi o şansă", votată "Piesa anului 2012" la Top Românesc (realizator Titus Andrei), la Radio România Actualități. La Gala premiilor Radio România 2012 triumfă de altfel cu acest titlul la secțiunea "Cea mai bună piesă pop a anului", la care îşi adaugă din nou victoria la categoria "Cea mai bună interpretă a anului". Căutătoare neobosită de noi sound-uri şi forme de exprimare muzicală, Nico figurează alături de Direcția 5 pe albumul "Beautiful Jazz Duets" al acestei formații, cu melodia "Îmi amintesc". Apoi, în primăvara lui 2012 lansează un nou proiect muzical, inedit pentru ea, colaborând cu Vanotek şi Kristina (Cristina Haios, ex-Impact) la piesa "Sweetie". După un recital excepțional pe scena festivalului internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, în acompaniamentul formației conduse de soțul ei, Nico ne-a propus în noiembrie 2012 cântecul "100 de zile" de Laurențiu Matei, pe versuri de Cristina Haios: după ce a ocupat locul 1 în clasamentul acelei luni la amintitul "Top românesc" de la Radio România Actualități, piesa a reuşit, cu toate că fusese lansată atât de târziu, să se claseze pe locul 5 în ierarhia anuală a popularei emisiuni. În lunile iunie-iulie din acest an, Nico a fost angrenată în "Caravana" artistică națională de uriaş impact a lanțului de farmacii Catena, alături de Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Adrian Enache, Free Deejays, manifestare unică, asupra căreia ne-am oprit.

Muzicieni români din diaspora (III)

Doru IONESCU

În fiecare sâmbătă seara, de la ora 20.30, emisiunea „Lumea şi noi" (prin ediţiile zise „O poveste... cu cântec!") pune în undă la TVR Internaţional portrete ale muzicienilor români din diaspora. Dacă nu reuşiţi să le urmăriţi la difuzare, acestea rămân postate pe site-ul tvrplus.ro.

Gabriel Litvin

Gabriel Litvin (Toronto, Canada) este nimeni altul decât celebrul chitarist (şi compozitor) de la F.F.N., atunci şi acum. Atunci a debutat cu prima formulă Romanticii, pentru a ajunge pe val cu Mondial, exact în perioada de vârf. A părăsit corabia imediat după al doilea festival organizat de Club A în 1971, pentru a se alătura lui Cristi Madolciu şi celorlalţi superinstrumentişti... fără nume (de fapt fără imagini în arhiva TVR, deşi cu 3 discuri mari la activ, başca singles). Am reuşit să găsesc totuşi vreun minut de imagini în arhiva clubului, am mai simulat câteva clipuri... Şi cu ajutorul solistului l-am vizitat pe Gabi acasă. Din păcate nu şi pe Silviu Olaru – principalul pion al lansării unui nou disc, « In Blue Jeans », în 2008, acolo. Silviu l-a şi ajutat pe Gabi după ce a traversat oceanul în 1986. Şi-a refăcut studiile de inginer, acum este împreună cu soţia (pentru că cei doi băieţi şi-au luat zborul)... şi cântă în studioul personal. În concertul din 2008 l-am revăzut şi pe Marcel Năvală, venit din State să-i ajute.

Ovidiu Marian (Göteborg, Suedia) îşi zice Madius acum. Până să rămână cu sextetul lui Gigi Stoian, în 1968, la Viena (iar de acolo s-o întindă la Helsinki), basistul vocal apucase să studieze cu câţiva muzicieni mari, de la orchestra Cristal a lui Edmond Deda până la cvintetul Mamaia din perioada super-chitaristului Alecu Rădulescu. În Scandinavia a cântat şi cu români (Cristian Mac Colan ori Ion Baciu jr.), dar şi cu străini – să zic doar de Dr Feelgood, Juliette Greco, The Platters, Bebo Valdez, Los Paraguayos, Les Angeliques... A dat-o şi pe balcanisme, şi pe braziliene – astea i s-au potrivit mănuşă; cu bosanovele sale a însufleţit statuia poetesei suedeze Karin Boye, a primit şi câteva premii culturale. Melodiile le-a cântat şi în limba română, folosind sonetele lui Eminescu. Le-a înregistrat şi la Radio România, acompaniat de Laurenţiu Cazan, a fost şi la TVR, la « Atenţie, se cântă! », ba şi în turneu. L-am găsit acasă, printre mii de discuri, pus pe glume, dar şi lucrând la o nouă piesă.

Cristina Puia (Roma, Italia) a fost chitaristă la Stelele Nordului şi Quint Rock în Satu Mare, iar revoluţia a prins-o cântând cu mai cunoscuţii Kappa din Cluj. Însă celebritatea i-a adus-o grupul rock feminin Secret, cu care a scos două discuri, între care unul aici şi unul în Italia, unde fetele au cântat ani de zile mai mult decât în România. La dizolvarea trupei din 1999, după un scurt popas la AB4, a continuat cariera în peninsulă, cu rezultate peste acelea din România. A înfiinţat grupul propriu Stasi, a organizat concerte româneşti în peninsulă, a creat un ONG care a strâns fonduri pentru spitalele oncologice. În ultimul timp şi-a descoperit vocaţia pedagogică: şcoala Madville, fondată de Cristina şi de soţul ei Ruggero, oferă cursuri pentru învăţarea tuturor instrumentelor dintr-o trupă pop-rock sau laboratoare prin şcoli şi licee (concertul unei clase a III-a este edificator, dacă veţi urmări emisiunea). În acelaşi cerc s-au învârtit şi Tony Esposito ori fraţii Kostabi, însă la faţa locului am constatat că tot Cristina a dus greul… dar a reuşit ca, dintre toate fostele sale colege, să fie singura rămasă în muzică (în condiţiile în care are şi doi băieţi, amândoi rockeri, dacă mai era cazul să subliniez).

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORLOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, George BALINT, Mihai Alexandru CANCIOVICI, Grigore CONSTANTINESCU, Andreea DRAGU, Oana GEORGESCU, Ioan GOLCEA, Sanda HÎRLAV MAISTOROVICI, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x